

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

L'educació inclusiva «és el procés pel qual s'ofereix a tots els infants, sense distinció de la discapacitat, la raça o qualsevol altra diferència, l' oportunitat per continuar sent membre de la classe ordinària i per aprendre dels seus companys, juntament amb ells, dins l'aula».

Susan Bray Stainback

CEIP LES COMES

Aprobat per Consell Escolar el 7 de març de 2019

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1 El PADIE com a part integrant del PEC
- 1.2 Breu descripció del centre
- 1.3 Objectius

2. NORMATIVA D'APLICACIÓ FONAMENTACIÓ LEGAL DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I LA INCLUSIÓ EDUCATIVA

3. DOCUMENTS DEL CENTRE RELACIONATS AMB EL PADIE

4. PROGRAMES ESPECÍFICS AUTORITZATS EN EL CENTRE

5. DETECCIÓ DE LES NECESSITATS DEL CENTRE (DIAGNÒSTIC)

- 5.1 IDENTIFICACIÓ DE BARRERES PER A LA INCLUSIÓ: ACCÉS, PARTICIPACIÓ I APRENENTATGE
- 5.2 IDENTIFICACIÓ DELS RECOLZAMENTS EDUCATIUS (TIPUS DE DESTINATARIS I RECOLZAMENTS, ELEMENTS DEL PADIE)

6. CRITERIS D'ORGANITZACIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (ORGANITZACIÓ DEL CENTRE)

- ACCÉS, PARTICIPACIÓ, APRENENTATGE
- COORDINACIÓ, RESPONSABLES
- ELABORACIÓ D'ADAPTACIONS D'ACCÉS, D'ACIS, DE PAP
- ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB PROBLEMES DE SALUT CRÒNICA.
- ATENCIÓ A L'ALUMNAT CON PROBLEMES DE SALUT MENTAL.

7. MESURES DE RECOLZAMENT ORDINARI I EXTRAORDINARI

- A) -MESURES ORDINÀRIES
- B) -MESURES EXTRAORDINÀRIES

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT

- ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU I EL SEU REGISTRE
- ALUMNAT AMB NESE
- ALUMNAT AMB NEE
- ALUMNAT AMB NECESSITATS DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA
- ALUMNAT D'ALTES CAPACITATS
- ALUMNAT QUE S'INCORPORA TARDANAMENT AL SISTEMA EDUCATIU.
- ALUMNAT NOUvingut
- ATENCIÓ CONJUNTA A L'ALUMNAT AMB PROBLEMES DE SALUT
 - COORDINACIÓ AMB CSP I CS
 - COORDINACIÓ CONJUNTA UET I UPH

9. RECURSOS HUMANS I MATERIALS PER AL DESENVOLUPAMENT DEL PADIE FUNCIONS I RESPONSABILITAT DELS I DE LES DISTINTS/ES PROFESSIONALS

10. CRITERIS D'IMPLANTACIÓ I RETIRADA DELS SUPORTS EDUCATIUS

11. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL PADIE

12. ANNEXES

- a. ANNEX GENERAL – Diagrama de flux
- b. ANNEX I SOL·LICITUD D'INFORME PSICOPEDAGÒGIC
- c. ANNEX II. Informe de Compensació Eduactiva
- d. ANNEX III. Model Informe Tècnic
- e. ANNEX IV. Model de petició educador/a EE.
- f. ANNEX V. Model de petició intèrpret de signes
- g. ANNEX VI. Informe de valoració Audició i Llenguatge. Model d'avaluació. Pla de treball i avaluació.
- h. ANNEX VII. Informe de PT
- i. ANNEX VIII. MODEL ACIS
- j. ANNEX IX . Model ACI
- k. ANNEX X. Sol·licitud de recursos D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM
- l. ANNEX XI. Protocol de salut mental
- m. ANNEX XII Prórroga de permanència (repetició): Informe del Pla Individualitzat
- n. ANNEX XIII. Escolarització combinada. Sol·licitud. Informe de seguiment i reunions d'escolarització combinada.
- o. ANNEX XIV : Flexibilitat i anticipació.
- p. ANNEX XV: Informe de retirada de recursos de recolzament i/o reforç del tutor/a.
- q. ANNEX XVI: Altres models aprovats per la COCOPE per a regular l'atenció a la diversitat de l'alumnat.

1. INTRODUCCIÓ

1.1 El PADIE com a part integrant del PEC

L'atenció a la diversitat i inclusió educativa l'entendem com el conjunt d'actuacions educatives dirigides a donar resposta a les diferents capacitats, ritmes i estils d'aprenentatge, motivacions i interessos, situacions socials, culturals, lingüístiques i de salut de l'alumnat. Constitueix, per tant, un principi fonamental que es reflexa en totes les etapes educatives de l'escola amb la finalitat d'assegurar la igualtat d'oportunitats de tot l'alumnat. El canvi substancial que implica l'aplicació del Decret 104/2018 de 27 de juliol suposa que el PEC es capgiri de cap a peus per a fer possible un tractament inclusiu al nostre centre. En eixe sentit considerem que el PADIE es converteix gairebé en el nostre PEC per a afavorir el tractament integrador que es planteja.

Al nostre centre, per tal de desenvolupar el Decret d'Inclusió, des d'aquest curs comptem amb una coordinació setmanal amb cadascun dels tutors /es per part del que anomenem EPI, (Equip Per la Inclusió), format per el Psicopedagog del centre, les professores de Pedagogia Terapèutica, les professores d'Audició i Llenguatge i l'Educadora d'Educació Especial.

El caràcter comprensiu i integrador de l'ensenyament fa necessari establir un conjunt de mesures que ajuden a organitzar i concretar l'atenció a la diversitat al centre. Els principis que han de regir l'atenció a la diversitat són: inclusió, normalització, flexibilitat, contextualització.

El Reial Decret 1513/2006 ja fixava els següents principis, "La intervenció educativa en l'Educació Primària contempla com a principi l'atenció a un alumnat divers, diversitat que es manifesta tant en les formes d'aprendre com en les característiques personals que condicionen el propi procés d'aprenentatge. Les mesures d'atenció que permeten garantir una educació de qualitat per a tots els alumnes, aconseguir l'èxit i respondre a les distintes necessitats, s'ha de plantejar tan prompte com es detecten les dificultats".

Al maig de 2015, en el Fòrum Mundial de l'Educació, es va aprovar la Declaració d'Incheon (Corea): «Educació 2030: Cap a una educació inclusiva i equitativa de qualitat i un aprenentatge al llarg de la vida per a totes les persones», que va declarar, entre altres objectius, «garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a totes i tots», i va assenyalar que la inclusió i l'equitat en l'educació són la pedra angular d'una agenda de l'educació transformadora, amb el compromís de fer front a totes les formes d'exclusió i marginació i centrar els seus esforços en l'accés, l'equitat, la inclusió, la qualitat i els resultats de l'aprenentatge, dins d'un enfocament de l'aprenentatge al llarg de tota la vida. També reconeix la importància de la igualtat de gènere per a aconseguir el dret a l'educació per a totes i tots i es compromet a donar suport a polítiques, plans i contextos d'aprenentatge en què es tinguen en compte les qüestions de gènere, així com el fet d'incorporar aquestes qüestions en la formació docent, en els plans i programes d'estudis i eliminar la discriminació i la violència per motius de gènere a les escoles.

En el context europeu, també l'any 2015, l'Agència Europea d'Educació Inclusiva i Necessitats Especials va definir la seua posició davant de l'educació inclusiva en els termes següents: la política que regula els sistemes d'educació inclusiva ha d'oferir una visió clara i una conceptualització de l'educació inclusiva com un enfocament per a millorar les oportunitats educatives de tot l'alumnat. Aquesta política també ha

d'establir amb claredat que l'aplicació efectiva dels sistemes d'educació inclusiva és una responsabilitat compartida per totes les persones educadores, líders i prenedores de decisions. Els principis operatius que orienten l'aplicació de les estructures i els processos en els sistemes d'educació inclusiva han de ser els de l'equitat, l'eficàcia, l'eficiència i l'augment dels èxits de totes les parts interessades - l'alumnat, les seues famílies, les i els professionals de l'educació, les persones representats de la comunitat i prenedores de decisions— a través d'oportunitats educatives accessibles d'alta qualitat.

Com a conseqüència de tot això, els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat.

Tot i això, des de l'àmbit pròpiament educatiu la situació no és la desitjada i no s'han impulsat suficientment polítiques educatives proactives a favor de la inclusió educativa dels col·lectius més vulnerables i en risc d'exclusió social, malgrat l'existència d'un marc normatiu general que reconeix que el dret a l'educació és el dret a l'educació inclusiva de qualitat, els moviments incessants en defensa de la qualitat i l'equitat educativa, la ratificació pels organismes i agències internacionals, les reivindicacions socials, la revisió conceptual de la condició de discapacitat, els processos de reconeixement de la diversitat de gènere, la major presència de la multiculturalitat a les aules i les seues implicacions en el camp de la intervenció educativa, el canvi de paradigma que suposa el pas de la integració a la inclusió, els avanços científics que mostren amb claredat evidències que ens remetien a la necessitat d'una revisió i d'un canvi de les cultures, les polítiques i les pràctiques educatives, i les modificacions dels marcs jurídics generals en les polítiques mundials, europees i estatals. És per això que cal renovar el compromís del seu desenvolupament des d'una perspectiva d'igualtat d'oportunitats, qualitat i equitat educativa.

1.2 Breu descripció del centre

El centre està ubicat en el C/ Lluís Vives, 28 de L'Alcúdia.

1. 2. 1.- Infraestructura:

El centre compta amb els següents edificis i dependències: Edifici "principal" o mòdul de primària: Despatx equip directiu, despatx per al psicopedagog, sala de mestres, Biblioteca, Cuina, Menjador, 7 aules d'educació primària, 1 aula de música, 1 sala adaptada per a Audició i Llenguatge, 1 aula de PT (actualment aula ordinària)

1 aula d'informàtica (actualment usada com a aula), 1 sala menuda per a reprografia Edifici E. Infantil: 3 aules d'educació infantil, 1 pavelló habilitat per a gimnàs. Resta del recinte, pati: 1 pista de futbol, 1 pista de minibàsquet, Jardí, 3 dependències per a material. Cal dir que el centre ha entrat dins del Pla Edificant i que properament serà ampliat per a donar cabuda a les necessitats de la població.

1.2.2.- Realitat educativa.

El CEIP Les Comes és un centre d'una línia que durant el curs 2018-19 compta amb tres unitats d'Educació Infantil i deu unitats d'Educació Primària. Els desdoblaments obligats al superar la ràtio en diferents nivells han modificat el nombre d'unitats que tenia el centre. Per la seua ubicació arreplega gairebé el 40 % la població d'ètnia gitana en edat escolar d'un barri pròxim (Barri de Les Comes) i alguns alumnes de la partida Montortal que utilitzen el servei de transport escolar. També disposa de servei de menjador escolar, del que fan ús 105 alumnes de mitjana durant el curs actual.

És un centre d'ensenyament en valencià. La majoria de l'alumnat és de parla valenciana i aquell que comença l'escolaritat sense parlar ni entendre el valencià acostuma a superar el trànsit ràpidament i sense problemes. Malgrat estar ubicat en un barri on moltes famílies eren d'origen castellà sempre s'ha vist l'aspecte positiu i integrador en la localitat que suposava aprendre la llengua valenciana. La diversitat de la nostra escola i l'alt grau d'alumnes de compensatòria va fer que sol·licitarem un programa de compensació educativa que ens permetia comptar amb majors recursos personals per a desenvolupar la nostra tasca. Ara per ara el centre ha passat de tindre un Contracte Programa a desenvolupar l'atenció a la diversitat des dels seus Plans d'Actuació per a la Millora.

Alumnat

L'alumnat que assisteix al col·legi prové de famílies treballadores majoritàriament i d'immigrants estrangers encara que, com ja hem dit abans, al llarg dels últims cursos hem detectat un lleuger canvi en aquesta tendència en el procés de matriculació i comencen a escollir la nostra escola moltes famílies de classe mitjana. Algunes de les famílies presenten greus problemes econòmics i/o socials. A hores d'ara el nombre total d'alumnes és de 245, dels quals 80 estan a l'etapa d'Educació infantil i 165 a l'Educació Primària.

El 28'16 % dels alumnes del centre són de necessitats de Compensació educativa o d'Educació Especial, 69 alumnes en concret. Al llarg dels últims cursos ens hem trobat amb alumnat provinent de països estrangers, Romania, Xina, Marroc, amb un nul coneixement ni del valencià ni del castellà. A més cal tindre en compte un total de 33

alumnes que reben atenció per part de la professora d'Audició i Llenguatge per tindre diferents dificultats de logopèdia. A aquestos cal afegir l'alumnat necessitat de reforç que també conforma un grup nombrós que incideix en l'ampla diversitat que trobem dins de les aules del CEIP Les Comes.

Recursos humans

La major part de la plantilla del centre és estable a la que cal afegir la dotació provisional del Pla d'Atenció a la Millora i les dotacions excepcionals degudes als desdoblaments provisionals, la variabilitat del professorat d'Audició i Llenguatge s'ha resolt amb la creació de la plaça. Aquesta relació resumeix el conjunt dels recursos humans del CEIP Les Comes per al curs 2018/2019:

4 mestres d'Educació Infantil, 7 mestres d'Educació Primària, 2 mestres d'Educació Física que comparteixen tasques de tutoria i especialitat, 2 mestres d'Anglès, 1 mestra de Música, 1 mestra de Pedagogia Terapèutica a temps complet i 1 mestra a temps parcial com a dotació per ser la mestra de PT la secretaria del centre, 1 mestra d'Audició i Llenguatge, 1 mestra pel Pla d'Atenció a la Millora, 2 mestres de religió a temps parcial compartits amb altres centres, 1 educadora d'Educació Especial, 1 Conserge i 1 psicopedagog del Gabinet Psicopedagògic Municipal a temps parcial compartit amb altres centres de la localitat (dependents de l'Ajuntament)

Altres recursos:

La implicació municipal de l'Ajuntament a través de la Regidoria d'Educació sobretot i de Cultura fan que considerem les polítiques educatives desenvolupades a nivell municipal com un recurs més ja que possibiliten poder actuar en diferents aspectes de l'entorn alhora que aporten mitjans i materials que complementen els processos d'ensenyament aprenentatge que treballem des de l'escola. Cal destacar el Programa d'Absentisme escolar coordinat per el Gabinet Psicopedagògic Municipal amb l'ajuda dels Serveis Socials, Programa d'Ajudes econòmiques per als alumnes de compensatòria, per a la realització d'activitats complementàries o de Setmanes Culturals, Programa d'introducció de les noves tecnologies en regalar un ordinador per a cada alumne de 5é de Primària, Programa de Biodiversitat, recolzament del projecte de promoció de la lectura del Bloc de Progrés Jaume I (Mes de les Lletres cada novembre), Programa de Foment de l'escriptura a través dels Premis Abril, Programa d'Educació Vial per als alumnes de 5é i 6é de Primària, Programa de teatre les escoles (subvencionant al 100% la realització d'obres de teatre en valencià i anglès per a tots els alumnes de la localitat), Programa de participació democràtica dels alumnes a través del Forum de la Infància, coordinació del Consell Escolar Municipal i de la Junta d'escolarització propiciant la distribució equitativa de l'alumnat de compensatòria.

Per altra banda el treball realitzat per l'AMPA també comporta cada dia un major procés de participació de la comunitat educativa en el dia a dia del centre, resultant de gran ajuda com a element de comunicació amb les famílies ja que aglutina un 80% de l'alumnat matriculat a l'escola. La junta es reuneix periòdicament i es marca els objectius de cada curs que també queden reflectits en la PGA, participa en la Trobada d'Escoles d'Ensenyament en Valencià de la Ribera, col·labora en la dotació de material per al centre, participa en el "Mes de les Lletres", realitza amb la resta d'AMPES de la localitat Tallers de Nadal i altres activitats de caràcter municipal (Fira del llibre, dia de l'arbre,...), col·labora en les activitats extraescolars del centre (Nadal, Carnestoltes, Activitats de Fi de Curs...), organitza el sopar de fi de curs,...

Aspectes positius i negatius

Per a acabar amb aquest apartat d'anàlisi del centre vull remarcar aquelles **fortaleses** amb que compta el centre i que són la clau de volta sobre les que caldrà enllestir el treball futur. Alhora també és necessari esbossar aquelles mancances que caldrà compensar per a continuar millorant.

Entre les **fortaleses** cal ressaltar la gran tasca realitzada per els equips directius que han desenvolupat la seua gestió fins al dia d'avui, a través d'ells s'han canalitzat una sèrie de dinàmiques, processos i maneres de fer que han servit per a que el CEIP Les Comes siga un centre que compta amb un Claustre implicat en els projectes que es desenvolupen, amb un professorat que porta molts anys cuidant la seua formació, un Consell Escolar que treballa amb unitat de criteri per a millorar la participació de la comunitat educativa i prendre les decisions que ajuden al millor funcionament del centre; i unes Comissions de treball que estructuren la dinàmica del dia a dia avaluant la tasca realitzada a través de les Programacions Generals Anuals i les revisions de les mateixes. Aquesta tasca ha millorat en els últims dos cursos amb els processos d'estabilitat ordenats per la Conselleria d'Educació. Per altra banda cal destacar també en aquest apartat el treball de l'AMPA que dona suport al centre i manté un nivell de relació cordial i favorable on la comunicació constant permet que es desenvolupe una línia de treball que afavoreix el treball dins de l'aula i sobretot el d'algunes famílies especialment preocupades per l'educació dels seus fills i filles. Com no podia ser d'altra manera, cal destacar les polítiques educatives a nivell municipal que posen a l'abast del centre un ventall de recursos que multipliquen l'acció educativa que desenvolupem els i les mestres.

També és important destacar el servei de menjador és un recurs complementari excepcional que beneficia a moltes famílies i aporta una seguretat en l'alimentació diària a aquelles que desgraciadament passen per greus dificultats econòmiques. La tasca desenvolupada pel Gabinet psicopedagògic municipal a través del psicopedagog del centre que treballant colze amb colze amb el professorat i les mestres de PT i d'ALL suposen un recurs extraordinari per a superar les dificultats que es troben en el quefer diari. La multiculturalitat del centre ens aporta la possibilitat de treballar els valors necessaris per a la formació d'una ciutadania del segle XXI capaç de viure respectant la diversitat i sent tolerant. Finalment el clima de treball que es manté a Les Comes facilita que la tasca diària siga compartida, que resulte més fàcil consensuar les decisions i que es puguin compartir obertament les dificultats amb les que ens trobem les persones alhora de superar els entrebancs que trobem en el nostre treball.

Per altra banda, analitzar **les mancances** ens permet ser conscients d'allò que cal modificar o revisar, alguns aspectes pot ser s'escapen de la gestió i organització per part de l'equip directiu però com igualment afecten al funcionament del centre trobe que no està de més citar-los. En primer lloc la situació de marginalitat d'algunes famílies així com la manca de col·laboració per part d'altres dificulten de forma important la tasca a realitzar, tot i no ser el col·lectiu més nombrós pot ser sí són els que més es fan sentir i sovint la conducta i comportament d'aquest alumnat afecta greument a la convivència del centre. Un altre aspecte negatiu que incideix sobretot en el professorat que assumeix responsabilitats i especialment en els/les membres de l'equip directiu és l'excés de tasques burocràtiques, moltes de les quals podrien ser assumides per personal administratiu que necessiten els centres de Primària tal com tenen els centres de Secundària. Així doncs els mestres vivim amb la sensació constant de no tindre prou temps per a tractar determinades circumstàncies individuals

o aquells aspectes que necessiten de treball en equip i de decisions conjuntes i és que la tasca diària és múltiple, variada i diversa.

A més cal tindre en compte que sovint és fa necessari comptar amb recursos econòmics i personals que ajuden a atendre les necessitats de compensació educativa del centre i la diversitat de les aules. Concretament necessitaríem comptar amb més recursos d'educació compensatòria perquè tenim un degoteig d'alumnes nouvinguts que arriben al centre sense conèixer ni el valencià ni el castellà, si més no al centre (per ser un grup reduït) sí a la localitat ja que necessiten d'un període d'adaptació ample i diferenciat que es podria reduir amb aquest recurs. Hem fet un esforç important però cal seguir millorant en la manera de lo possible el perfil educatiu del les educadores del menjador. Per altra banda l'elevada diversitat de les aules i la necessitat d'augmentar la plantilla de professorat repercuteix en la possibilitat de desenvolupar el nostre treball millorant els estàndards de qualitat, possibilitant l'actualització de nous projectes, desenvolupant de manera més àgil les noves demandes metodològiques i activant les propostes didàctiques que ens proposen els experts en innovació educativa. Finalment som conscients d'algunes mancances en infraestructures i en dotació de recursos generades per la necessitat d'una permanent actualització o per al seu manteniment i conservació, mancances que seria interessant dur a terme si més no de manera immediata sí quan les condicions econòmiques ho permeteren, entre altres podríem citar les següents: el centre necessita d'una sala d'usos múltiples, d'una sala de logopèdia en condicions, d'algunes reformes en els lavabos de l'alumnat del 1r i 2n pis, d'un canvi en el paviment de la pista poliesportiva o de futbol, d'unes noves tanques més altes en la part del pati que dona al carrer, d'ampliació de l'ampla de banda de la xarxa per poder entrar en un nou procés de digitalització de l'aprenentatge.

1.3 Objectius

1. Regular els principis i les actuacions encaminades al desenvolupament d'un model inclusiu en centre per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constituïsquen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, en especial d'aquelles que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió.
2. Partir de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.
3. Donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguin valorades per igual.
4. Garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilitar l'aprenentatge al llarg de tota la vida.
5. Fer una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, fent una planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió en un procés de millora continu.
6. Estar present en tots els plans, programes i actuacions que es desenvolupen al centre en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

7. Posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.
8. Fer partícip a la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, amb un treball explícit i sistemàtic.
9. Col·laborar amb els sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.
10. Plantejar un ús dels espais, serveis, processos, materials i productes que puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i per les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i que s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.
11. Aplicar de manera flexible els múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat pugua requerir també mesures de caràcter més específic.
12. Emprar l'orientació educativa com a un element substancial en el procés cap a la inclusió, donant suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribuint a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

2. NORMATIVA D'APLICACIÓ FONAMENTACIÓ LEGAL DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I LA INCLUSIÓ EDUCATIVA

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació és la Llei bàsica del sistema educatiu. Aquesta ha estat modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, que, d'acord amb la seua disposició final sisena, va entrar en vigor el 30 de desembre de 2013. D'altra banda el Reial Decret llei 5/2016, 9 de desembre, sobre mesures urgents per a l'ampliació del calendari per a l'aplicació de la Llei orgànica 8/2013, 9 de desembre, per a la millora de la qualitat de l'educació, canvia la disposició final cinquena de l'esmentada Llei 8/2013. Una vegada establert l'anterior, cal destacar que la disposició transitòria onzena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació estableix que les matèries en la regulació de les quals aquesta llei orgànica remet a ulteriors disposicions reglamentàries, i fins que aquestes no es dicten, es podran aplicar, en cada cas, les normes d'aquest rang que s'aplicaven fins a l'entrada en vigor de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig. Per tant, continuen podent aplicar-se, entre altres normes, tots els preceptes que no s'oposen a una norma d'igual rang però dictada amb posterioritat, o de rang superior, continguts en el Decret 233/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de les escoles d'Educació Infantil i dels col·legis d'Educació Primària (DOGV 3073, 08.09.1997), i en l'Ordre de 29 de juny de 1992, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual s'aproven les instruccions que regulen l'organització i el funcionament dels centres docents que imparteixen ensenyaments de segon cicle d'Educació Infantil, Preescolar, Primària, General Bàsica, Educació Especial, Secundària Obligatoria, Batxillerat i Formació Professional, sostinguts amb fons públics i dependents de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana (DOGV 1826, 15.07.1992). La Llei 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià (DOGV 8240, 22.02.2018), estableix el programa plurilingüe i intercultural a tots els centres i regula l'elaboració del projecte lingüístic de centre. El Decret 89/2017, de 7 de juliol, del Consell (DOGV 8084, 14.07.2017), pel qual es

modifiquen les disposicions transitòries del Decret 59/2016, de 13 de maig, del Consell, (DOGV 7784, 17.05.2016) pel qual es fixa el nombre màxim d'alumnat i la jornada lectiva del personal docent en els nivells no universitaris regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, als centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana, estableix la implantació d'allò previst en el capítol II d'aquest decret. La Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana (DOGV 7434, 31.12.2014), estableix en l'article 54, Drets generals i àmbit d'aplicació, que tots els menors tenen dret a la protecció i a l'atenció sanitària, així com a les cures necessàries per a la seua salut i benestar en la seua qualitat d'usuaris i pacients del Sistema Valencià de Salut. L'article 59 estableix que les accions en matèria de salut escolar exigeixen l'actuació coordinada dels departaments competents en matèria de sanitat i educació. L'Estratègia autonòmica de salut mental (2016-2020) inclou dins de la línia estratègica 2: Atenció a les persones amb problemes de salut mental, elaborar un protocol entre Educació i Salut Mental per a la detecció i atenció precoç. Aquest protocol s'estableix a la Resolució conjunta d'11 de desembre de 2017 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental (DOGV 8196, 22.12. 2017).

El Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre (BOE 289, 03.12.2013) aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social amb l'objecte de garantir el dret a la igualtat d'oportunitats i de tracte, així com l'exercici real i efectiu de drets per part de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions respecte a la resta de ciutadans i ciutadanes, per mitjà de la promoció de l'autonomia personal i de l'accessibilitat universal.

També la RESOLUCIÓ de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per a actuar en l'acollida d'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat, als centres educatius de la Comunitat Valenciana publicada el 11 de juny de 2018 així com el DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, norma bàsica que regula aquest Pla.

3. DOCUMENTS DEL CENTRE RELACIONATS AMB EL PADIE

- Pla d'Acció Tutorial.
- Pla d'Igualtat i Convivència.
- Reglament de Règim Intern del centre.
- Programacions didàctiques.
- Plans de Transició Infantil-Primària i Primària-Secundària.
- Pla d'Atenció a la Millora (PAM)
- Pla d'Acol·lida per a l'alumnat Nouvingut.
- Protocol d'atenció a l'alumnat en compliment de la RESOLUCIÓ d'1 de setembre de 2016, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica, en horari escolar, l'atenció a la urgència previsible i no previsible, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars.
- Protocol per a la detecció i atenció precoç a l'alumnat que pugui presentar un problema de salut mental.
- Conjunt d'accions en matèria de diversitat sexual, familiar i de gènere en compliment de la Llei 23/2018, de 29 novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI

4. PROGRAMES ESPECÍFICS AUTORITZATS EN EL CENTRE

- Projecte Esportiu, destinat a minimitzar el risc d'exclusió de l'alumnat amb desavantatge social
- Projecte d'Innovació: Taller i Banda de Música, destinat a afavorir l'aprenentatge integral i la integració de l'alumnat amb desavantatge social.

5. DETECCIÓ DE LES NECESSITATS DEL CENTRE (DIAGNÒSTIC)

Per tal de detectar les necessitats del centre es partirà de la memòria anual i de les propostes de millora del curs anterior. L'Equip directiu valorarà anualment si el centre ha eliminat totes les barreres que pogueren haver-hi per a la inclusió en els aspectes referents a l'organització general del centre, als obstacles arquitectònics, espais, recursos i materials que s'usen habitualment. La revisió de les programacions per part de l'equip directiu ens ajudarà a veure si les metodologies, recursos i atenció a l'alumnat de cada classe està seguint els principis establerts en el Decret 104/2018. A més l'Equip per la Inclusió farà un anàlisi de la tasca desenvolupada per cada tutor/a per tal de detectar els entrebancs que es pogueren estar produint.

La inclusió té a veure amb la identificació i la supressió de barreres. Conseqüentment, implica observar, analitzar i avaluar les pràctiques, les polítiques i les cultures en les que ens trobem, per reconèixer i felicitar-nos dels punts forts, detectar els febles i, en conseqüència, planificar millores. Significa utilitzar aquestes valoracions per estimular la creativitat i la resolució de problemes.

5.1 IDENTIFICACIÓ DE BARRERES PER A LA INCLUSIÓ: ACCÉS, PARTICIPACIÓ I APRENTATGE

El concepte de les *barreres a l'aprenentatge i a la participació* proporcionen una alternativa al concepte de *necessitats educatives especials*. La idea que les dificultats educatives es poden resoldre en el moment que s'identifica que alguns estudiants "presenten necessitats educatives especials" té considerables limitacions. A més a més, adjudica una etiqueta que pot conduir a unes expectatives més baixes; desvia l'atenció de les dificultats que presenten altres alumnes sense l'etiqueta, i de les fonts de dificultats que provenen de les relacions, les cultures, els enfocaments d'ensenyament i aprenentatge, l'organització i la línia de centre; contribueix a fragmentar els esforços que fan els centres per atendre la diversitat d'estudiants que s'agrupen amb diferents noms com ara *necessitats educatives especials*, *alumnat d'incorporació tardana* o *d'altres capacitats intel·lectuals*.

El concepte *barreres a l'aprenentatge i a la participació* es pot fer servir per dirigir l'atenció al que realment s'ha de fer per millorar l'educació de qualsevol estudiant. L'alumnat es troba amb dificultats en aspectes del centre educatiu, així com en la comunitat i en les polítiques municipals i nacionals. Les barreres també sorgeixen de les interaccions que es donen entre l'alumnat i entre aquest i el que s'ensenyava i com s'ensenyava. Les barreres a l'aprenentatge i a la participació poden impedir l'accés al centre i limitar-ne la participació.

Encara que el llenguatge que prové de les *necessitats educatives especials* (NEE) pot ser una barrera per al desenvolupament de pràctiques inclusives als centres educatius, continua formant part del marc cultural i polític de tots els centres i té influència en tota una sèrie de pràctiques: s'utilitza en la identificació de les dificultats dels alumnes, en els dictàmens previs a la matriculació o en les autoritzacions de modificació de currículum. En els centres escolars hi ha la o el mestre especialista en educació especial o, en el cas de secundària, l'especialista d'orientació educativa. Aquests professionals acostumen a ser les persones que s'encarreguen de coordinar el treball que es desenvolupa en el centre amb relació als estudiants amb "necessitats educatives especials". Amb aquesta funció, a l'Índex s'introdueixen els termes *coordinador de suport a l'aprenentatge*, *coordinador d'atenció a la diversitat* o *coordinador de la inclusió*, ja que es consideren més adequats que no altres que facin referència a l'educació especial o a les NEE. Aquests termes promouen un concepte més ampli de suport, el qual relaciona el treball que es fa amb l'alumnat que presenta dificultats amb els canvis necessaris per a tothom.

El canvi cap a una manera diferent de pensar sobre les dificultats educatives crea una certa complexitat, ja que per a alguns propòsits seguim treballant amb el llenguatge existent. No obstant això, aquells que adopten els conceptes alternatius troben que els ajuda a descobrir noves possibilitats a l'hora d'identificar i superar les dificultats que hi ha als centres.

L'ús del concepte *barreres a l'aprenentatge i a la participació* per referir-nos a les dificultats amb què es troben els estudiants, en comptes de l'ús del terme *necessitats educatives especials*, forma part d'un model social de les dificultats d'aprenentatge i de la discapacitat. Es diferencia del model mèdic, en què les dificultats educatives es perceben a partir de les deficiències i les disminucions de l'infant o el jove. D'acord amb el model social, les barreres a l'aprenentatge i a la participació poden trobar-se en la mateixa naturalesa de la situació o poden sorgir de la interacció entre els estudiants i els seus contextos: les persones, les polítiques, les institucions, les cultures i les circumstàncies econòmiques i socials que afecten les seves vides.

Les discapacitats són barreres a la participació dels estudiants amb disminucions o malalties cròniques. Es poden originar en l'entorn o a través de la interacció d'actituds, actuacions, cultures, polítiques i pràctiques institucionals discriminatòries amb les disminucions o la malaltia crònica. Una disminució es defineix com una "limitació a llarg termini de les funcions físiques, intel·lectuals o sensorials", encara que el concepte de disminució intel·lectual és problemàtica i pot suggerir una base física injustificada de les dificultats. Tot i que hi ha poques coses que els centres educatius puguin fer per superar les disminucions, poden reduir considerablement les discapacitats produïdes per actituds i comportaments discriminatoris i barreres institucionals.

Detecció i identificació de necessitats de l'alumnat

1. La identificació i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat s'ha de dur a terme de la manera més primerenca possible, a fi de determinar les mesures i els suports més escaients i iniciar la resposta educativa tan prompte com siga possible. Aquests processos s'han d'iniciar abans de l'escolarització de l'alumnat i, una vegada escolaritzat, es realitzaran en totes les etapes educatives, incidint especialment en els moments de canvi i de transició, en els quals se solen fer més evidents les barreres a la participació i a l'aprenentatge no detectades prèviament. Així doncs en els Plans de Transició Infantil-Primària, Primària-Secundària, així com després de cada dos cursos durant l'etapa de Primària es revisaran i valoraran de nou les necessitats de l'alumnat.

2. La identificació prèvia a l'escolarització de les condicions i circumstàncies de vulnerabilitat es realitzarà pels serveis amb competències en sanitat, igualtat i polítiques inclusives, que han de posar la informació en coneixement dels serveis especialitzats d'orientació, a fi que determinen les necessitats educatives de l'alumnat i pugui articular-se la resposta educativa més adequada des del mateix moment en què s'iniciï l'escolaritat, en els termes que determinen les administracions educatives. En la nostra localitat el Gabinet psicopedagògic municipal a més de determinar l'alumnat susceptible de ser de compensatòria als dos anys d'edat, farà també una valoració de les circumstàncies citades en aquest apartat.

3. Dins de l'àmbit escolar, el professorat ha de realitzar, com a part de l'acció docent, la detecció de barreres i necessitats per a l'aprenentatge i propiciar la participació de l'alumnat a partir de la informació obtinguda en el mateix centre o que faciliten les famílies o els serveis sanitaris i socials. Dins del Pla d'Acció Tutorial i de la Programació General de l'aula es contemplarà el Pla d'Atenció a la Diversitat específic de cada alumne/a amb necessitats que es dissenyarà a partir de l'anàlisi de la detecció de barreres i necessitats.

4. La identificació de les necessitats específiques de suport educatiu correspon als serveis especialitzats d'orientació. Quan l'alumnat requereix una resposta personalitzada i individualitzada que comporta mesures curriculars extraordinàries o suports especialitzats, és preceptiu que els serveis especialitzats d'orientació n'efectuen una avaluació sociopsicopedagògica i emeten l'informe sociopsicopedagògic corresponent, que ha de determinar la intensitat i durada dels suports i aportar orientacions per a elaborar el pla d'actuació personalitzat (PAP).

5. Les conselleries competents en matèria d'educació, igualtat i polítiques inclusives, ocupació i sanitat, conjuntament amb altres administracions i entitats locals, regularan els protocols de detecció, coordinació i intercanvi de dades, que incideixen

especialment en la coordinació dels centres i serveis educatius amb els serveis de salut, benestar social i centres d'atenció primerenca. En eixe sentit des del centre complirem amb els protocols establerts amb les coordinacions que calguen a nivell municipal.

6. Aquestes són algunes de les barreres que intentarem evitar:

- Fer activitats molt tancades
- Utilitzar només formes de presentació i de treball escrites
- Activitats molt dirigides que tots han de fer en el mateix temps
- No aprofitar o deixar que l'alumnat s'ajude entre ells
- Fer classes molt expositives, amb transmissió de continguts bàsicament a nivell oral
- Tenir expectatives negatives o no tenir-ne vers cert alumnat
- No animar, felicitar i reconèixer els alumnes
- Fer que l'alumne no es senti del grup com els altres

5.2 IDENTIFICACIÓ DELS RECOLZAMENTS EDUCATIUS (TIPUS DE DESTINATARIS, RECOLZAMENTS, ELEMENTS)

a) Destinataris: Lluny d'ella filosofia que a la que estàvem habituats els destinataris serà tot el conjunt de la comunitat educativa ja que per a que la inclusió siga possible caldrà incidir sobre tot el conjunt d'elements que conflueixen en la relació social i acadèmica que es produeix diàriament al centre educatiu. Tot i això les mesures seran diferents segons el sector al que ens adrecem, i dins de cada sector a les particularitats individuals que facen precís actuacions específiques.

A la fi que des del centre puguem realitzar adequadament el procés d'identificació dels recolzaments educatius que es necessitaran així com de desenvolupar adequadament les nostres funcions així com per a assegurar la implantació i el desplegament d'un model educatiu inclusiu, des del centre docent, especialment els òrgans de govern, coordinació i participació, desenvoluparem les accions següents:

1. Analitzarem els factors que afavoreixen o dificulten la inclusió educativa, a partir de les directrius i els indicadors facilitats per la conselleria competent en matèria d'educació.
2. Elaborarem i implementarem en el projecte educatiu i el pla d'actuació per a la millora els principis de l'escola inclusiva.
3. Dissenyarem totes les seues actuacions considerant que tot l'alumnat hi puga participar i aprendre.
4. Planificarem, adequarem i disposarem l'organització, les condicions, les mesures i els suports que permeten el màxim nivell d'inclusió de tot l'alumnat.
5. Durem a terme, dins de l'àmbit de les nostres competències, les actuacions que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional de tota la comunitat educativa.
6. Gestionarem adequadament els mitjans humans i materials dels quals s'hi disposa amb criteris de qualitat, eficàcia, eficiència i sostenibilitat.
7. Implementarem actuacions preventives i activarem les mesures generals o ordinàries a fi de garantir la inclusió de tot l'alumnat.
8. Posarem en marxa plans de sensibilització i presa de consciència adreçats a la comunitat educativa que tinguen com a finalitat el desenvolupament d'actituds i comportaments que promoguen la convivència pacífica, el respecte a la diversitat, la igualtat i la inclusió de totes les persones.
9. Incorporarem en la nostra planificació general anual les actuacions que fan possible

el desenvolupament d'un model coeducatiu i un espai escolar lliure de tot tipus de desigualtat o mecanismes discriminatoris per raó de sexe.

10. Planificarem i participarem en accions formatives dirigides al conjunt de professionals del centre, a fi d'adquirir les competències necessàries per a desenvolupar el model inclusiu i dissenyar projectes d'innovació que el generalitzen i l'actualitzen.

11. Establirem procediments d'autoavaluació i millora dels processos d'aprenentatge i ensenyament i de totes les actuacions que fan possible la implantació del model d'escola inclusiva, amb la implicació del professorat i de tota la comunitat educativa.

12. Obrirem el centre educatiu a l'entorn mitjançant la col·laboració en el desenvolupament de plans i programes de desenvolupament comunitari, l'aprofitament dels recursos del context i la participació en xarxes de treball i d'intercanvi d'experiències amb altres centres educatius o entitats.

13. Afavorirem la participació activa de l'alumnat, les famílies, la comunitat educativa en general i els agents de l'entorn, en l'elaboració, posada en marxa i revisió d'iniciatives que tenen com a finalitat donar suport i promoure l'equitat i l'educació inclusiva.

14. Facilitarem l'orientació i l'assessorament a l'alumnat i a les famílies en els processos de desenvolupament personal, acadèmic i professional.

15. Col·laborarem amb altres administracions, en programes d'àmbit comunitari que promoguen la conscienciació i la capacitat en l'exercici de la ciutadania; la visibilització i la inclusió dels col·lectius en situació de major vulnerabilitat o en risc d'exclusió; l'acceptació i el respecte a la diversitat i l'eliminació d'estereotips discriminatoris assumits i reforçats socialment; la creació de xarxes socio-educatives de desenvolupament i solidaritat participades per les entitats i la ciutadania dels barris o municipis amb l'objecte de portar a terme projectes de ciutats educadores; i el treball interdisciplinari i comunitari a fi de millorar la inserció laboral i incrementar el capital social.

16. Dins de l'àmbit dels consells escolars municipals, a fi de garantir el treball col·laboratiu adreçat a la inclusió, contribuïrem a elaborar plans d'entorn que promoguen la igualtat d'oportunitats per a totes les persones i contribuïsquen a previndre i a intervenir sobre les situacions del context que generen exclusió i desigualtat social.

17. Farem ús dels suports i els mitjans que ens faciliten les conselleries competents en matèria d'educació, igualtat i polítiques inclusives, ocupació i sanitat, juntament amb les entitats locals i altres administracions per a planificar i coordinar aquestes accions, fent atenció especialment a la participació de l'alumnat i de les famílies més vulnerables a l'exclusió social.

4. Organitzarem les actuacions que facen efectiva la nostra obertura a l'entorn, que comporten la participació en accions d'àmbit comunitari i l'aprofitament dels recursos a l'abast per al desplegament dels projectes educatius, contribuint d'aquesta manera al desenvolupament comunitari i a la creació de xarxes de solidaritat, voluntariat i suport mutu.

b) Recursos per donar suport a l'aprenentatge i a la participació

El fet de reduir les barreres a l'aprenentatge i a la participació implica mobilitzar recursos de dins el centre i de la comunitat. Sempre hi ha més recursos per donar suport a l'aprenentatge i a la participació que els que actualment s'utilitzen en qualsevol lloc. Els recursos no es limiten als diners. Igual que les barreres, els recursos es poden trobar en qualsevol aspecte del centre: en l'alumnat, en les famílies, en la comunitat i en el professorat, sempre que es canviïn les cultures, les polítiques i les pràctiques. Els recursos que hi ha en l'alumnat, en la seva capacitat de dirigir el seu propi aprenentatge i de donar-se suport mutu a l'hora d'aprendre, normalment

estan infrautilitzats, de la mateixa manera que ho està el potencial del professorat per donar suport al desenvolupament i a la millora d'uns i d'altres. Els centres educatius coneixen bé què impedeix l'aprenentatge i la participació dels estudiants, encara que no sempre ho utilitzen al màxim. L'anàlisi conjunt de la pràctica docent ajudarà al centre a aprofitar aquest coneixement per tal de fer-los present el grau en què les seues pràctiques són inclusives.

El quadre següent proporciona una sèrie de preguntes que es emprarem per reflexionar sobre el coneixement que hi ha al centre quant a les cultures, les polítiques i les pràctiques d'un centre educatiu.

Conèixer les barreres i els recursos dels centres

* Quines són les barreres a l'aprenentatge i a la participació?

* Qui experimenta les barreres a l'aprenentatge i a la participació?

* Com es poden reduir les barreres a l'aprenentatge i a la participació?

* De quins recursos disposa el centre per donar suport a l'aprenentatge i a la participació?

* Com es poden mobilitzar recursos addicionals per donar suport a l'aprenentatge i a la participació?

Suport a la diversitat:

Quan es considera que les dificultats sorgeixen de les necessitats educatives especials dels infants i dels joves, sembla que sigui natural pensar que el suport consisteix a proporcionar recursos personals addicionals per treballar amb aquests individus concrets. L'anàlisi de la pràctica docent ens du a adoptar una idea més àmplia de suport i el defineix com *totes les activitats que augmenten la capacitat d'un centre educatiu per atendre la diversitat de l'alumnat*. El fet de proporcionar suports als individus representa només una part dels intents que es fan per millorar la participació de l'alumnat. També es proporciona suport quan el professorat planifica les unitats didàctiques tenint en compte tot l'alumnat, quan reconeix que els estudiants disposen de diferents coneixements previs, de diferents experiències i estils d'aprenentatge, o quan l'alumnat s'ajuda mútuament. Quan les activitats d'aprenentatge es dissenyen amb el propòsit de propiciar la participació de tot l'alumnat es redueix la necessitat del suport individual. De la mateixa manera, l'experiència de proporcionar suport a un individu pot conduir a un increment de l'aprenentatge actiu i autònom i també pot contribuir a millorar l'ensenyament per a un grup més ampli d'estudiants. El suport és una part de tot l'ensenyament i tot el professorat hi està implicat. La responsabilitat de coordinar el suport en un centre educatiu pot dependre d'un nombre limitat de persones. Ara bé, resoldre la manera de coordinar els suports és quelcom essencial a l'hora de relacionar els suports que necessiten els individus i els grups amb les activitats de formació del professorat i de millora del currículum.

Suport i recolzament és qualsevol activitat o actuació que augmenta la capacitat del centre educatiu per atendre la diversitat de l'alumnat. El fet de proporcionar suports als

individus representa només una part dels intents que es fan per millorar la inclusió.

Alguns suports i recolzaments que organitzem al nostre centre són:

- Mesures per atendre a la diversitat a l'aula
- Mesures d'atenció a la diversitat de centre
- Organització del centre. Gestió dels espais i temps
- Cultura de centre: projectes, context i participació
- Treball de col·laboració
- Distribució dels Grups i alumnes amb més necessitat de suport
- Ús dels recursos humans
- Intervenció del professorat i dels professionals que donen suport a l'atenció a la diversitat o fan atenció directa a l'alumnat

c) ELEMENTS DEL PADIE

El PADIE haurà de contemplar els següents elements, amb els protocols d'actuació corresponents a cada element:

- Alumnat amb necessitat específica de suport educatiu i el seu registre
- Criteris i procediment per a la detecció i valoració de les necessitats específiques de suport educatiu.
- Descripció de mesures curriculars i organitzatives previstes per a tot el centre (mesures ordinàries i extraordinàries).
- Recursos humans i materials per al desenvolupament del PADIE.
- Funcions i responsabilitat dels distints i les distintes professionals.
- Col·laboració amb famílies i instàncies externes.
- Avaluació i seguiment del PADIE.

6. CRITERIS D'ORGANITZACIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (ORGANITZACIÓ DEL CENTRE)

Com defineixen P. Pujolàs i J. R. Lago (2006): Una escola inclusiva és aquella en la qual poden aprendre junts alumnes diferents, una escola que no exclou ningú, perquè no hi ha diferents categories d'estudiants, només hi ha una sola categoria d'alumnes, sense cap mena d'adjectius, que —evidentment— són diferents. A l'escola inclusiva només hi ha alumnes, a seques, sense adjectius; no hi ha alumnes corrents i alumnes especials, sinó simplement alumnes, cadascú amb les pròpies característiques i necessitats. La diversitat és un fet natural, és la normalitat: el més normal és que siguem diferents (afortunadament). L'atenció educativa a tots els alumnes ha d'impregnar la cultura del centre i ha de tenir en compte: • Una perspectiva transversal, que parteix d'un currículum per a tots i d'un projecte educatiu de centre que planifica unes estratègies metodològiques i organitzatives que garanteixen la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes. • Una perspectiva longitudinal, que preveu tot el recorregut pel sistema educatiu i que garanteix la coherència entre totes les etapes, des de l'educació infantil fins a l'educació postobligatòria, a fi de possibilitar l'assoliment d'una vida de qualitat i uns resultats personals valuosos.

a) CRITERIS I PROCEDIMENT PER A LA DETECCIÓ I VALORACIÓ DE LES NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU

L'avaluació psicopedagògica és un procés de recollida, anàlisi i valoració de la informació rellevant relativa als distints elements que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge per identificar les necessitats de determinats/ades alumnes que presenten i/o poden presentar desajustaments en el seu desenvolupament personal i/o acadèmic i per fonamentar i concretar les decisions respecte a la proposta curricular i al tipus d'ajudes que puguin presentar.

L'avaluació és necessària per a determinar:

- Si un alumne o alumna té necessitats específiques de suport educatiu.
- Per a la presa de decisions relatives a la seua escolarització.
- Per a la proposta extraordinària de flexibilització en l'escolarització.
- Per a l'elaboració de l'ACIS.
- Per a la determinació de recursos i suports específics.

El procediment per a realitzar-la inclou:

- Detecció de dificultats per part dels i les mestres i tutor/a que persisteixen amb mesures educatives ordinàries.
- Petició de la valoració per part de l'orientador/a emplenant el full de sol·licitud annex II. Aquest annex també amb la signatura dels pares, mares o tutors legals per informar a aquests de la necessitat i petició de valoració.
- Realització de l'avaluació psicopedagògica per part de l'orientador/a.
- Elaboració de l'informe psicopedagògic model de l'Ordre 15 de maig del 2006 (annex III) amb la valoració i conclusió de l'avaluació.
- Acta audiència a pares/mares/tutors/tutores legals per a informar del procés d'avaluació (annex IV).

Aquest informe es revisarà als dos cursos.

Es podrà sol·licitar la modificació i revisió dels recursos en qualsevol moment que es crega necessari per modificació de situació personal i/o acadèmica de l'alumne/a. Aquesta petició es pot realitzar per part del mestre tutor/a o director/a del centre.

b) **ACCÉS, PARTICIPACIÓ, APRENTATGE**

Les possibilitats de realitzar diferents nivells de concreció en quan a l'accés al currículum dels diferents alumnes, ens permet adaptar les condicions de participació en que el nostre alumnat participa del procés d'ensenyament - aprenentatge.

c) **COORDINACIÓ, RESPONSABLES**

Per a dur a terme una acció conjunta resulta fonamental la coordinació de l'equip docent i pedagògic del centre així com la definició de les responsabilitats. Les coordinacions en el cas del nostre centre s'estableixen a través de diferents estaments.

- L'equip de nivell, quan hi ha dues aules per grup-edat.
- L'equip docent en l'etapa d'Infantil, i el que agrupa dos nivells en l'etapa de Primària.
- L'equip per la inclusió, amb el psicopedagog, professores de PT i AiLL i Educadora d'EE.
- La Comissió de Coordinació Pedagògica
- El Claustre de Professors/es
- Les comissions mixtes de convivència i pedagògica del Consell Escolar
- El Consell Escolar

Les responsabilitats estan determinades en base a les diferents disposicions normatives que regulen els diferents àmbit de coordinació, les funcions i competències i la realització dels documents que s'han d'elaborar en cada cas.

d) **ELABORACIÓ D'ADAPTACIONS D'ACCÉS, D'ACIS, DE PAP**

En el cas d'alumnat que necessite una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals. Atenent al caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent.

Les mesures extraordinàries inclouen les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal

especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

Igualment organitzarem les mesures de flexibilització de l'escolarització, les pròrrogues de permanència extraordinària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, la determinació de la modalitat d'escolarització o les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per les seues condicions de salut mental, requereixi suports addicionals especialitzats en el nostre context educatiu.

Aquestes mesures les planificarem, desenvoluparem i avaluarem l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació. L'equip educatiu comptarà amb la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, del personal no docent de suport i d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències i segons determine l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva.

En cas de decisions extraordinàries d'escolarització, l'Administració educativa activarà el procediment adient.

El pla d'actuació personalitzat és el document que concreta les mesures d'aquest nivell de resposta. El pla d'actuació personalitzat s'elaborarà a partir de la proposta efectuada en l'informe sociopsicopedagògic, orientarà l'organització de la resposta educativa i recollirà les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat, a fi d'afavorir la progressió cap a una major inclusió i la inserció laboral.

El pla d'actuació personalitzat l'elaborarà l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació i la participació dels diferents professionals que hi intervenen, les famílies i l'alumnat.

L'avaluació anual de l'efectivitat de les mesures desenvolupades formarà part d'aquest pla, i es farà de manera col·laborativa amb la participació de la família i, sempre que siga possible, de l'alumnat. La conselleria competent en matèria d'educació fixarà els criteris i el model per a l'elaboració d'aquest pla, que forma part de l'expedient acadèmic de l'alumna o l'alumne.

e) ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB PROBLEMES DE SALUT CRÒNICA.

Seguint la RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars.

L'atenció sanitària específica en centres educatius inclou l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica, l'atenció a la urgència sanitària i l'administració de medicaments.

Perquè el centre de salut puga procedir a planificar l'atenció sanitària específica necessària en els centres educatius del seu àmbit, es duran a terme durant cada curs

escolar les actuacions següents, que es reflecteixen en forma de diagrama de flux en els següents apartats de la Resolució citada: "8.1. Atenció sanitària específica en centres educatius". Per a més detall, l'apartat 8.2 indica el procediment d'actuació davant una situació d'urgència sanitària i l'apartat 8.3 mostra el procediment per a l'administració de medicaments en els centres educatius.

e.1. Primeres actuacions

Segona setmana de setembre

• *Durant la segona setmana del mes de setembre, la persona responsable de la direcció del centre educatiu:*

- Sol·licitarà les famílies o representants legals de l'alumnat amb problemes de salut crònica matriculats en el seu centre, l'informe de salut i prescripció mèdica (annex IV) del/de la facultatiu/va encarregat/da habitualment de la salut de l'alumne/a sobre les condicions de salut que requereixen atenció sanitària específica durant la seua estada en el centre docent.

- Proporcionarà a la persona coordinadora del centre de salut, en estricte respecte a la normativa que regula la protecció de dades, una llista de l'alumnat escolaritzat afectat per problemes de malalties cròniques i que requereix atenció sanitària específica en l'horari escolar, així com els informes mèdics de cadascú.

- En cas que l'alumne/a requereisca l'administració de medicació o alguna altra atenció sanitària durant l'horari escolar, i el metge o la metgessa considera que això ho pot realitzar una persona sense titulació sanitària, presentats els annexos IV i V per part de la família o representants legals, organitzarà la custòdia, l'accés i l'administració de medicaments amb la col·laboració de tots els/les professionals del centre educatiu i atendrà les indicacions establides pel metge o la metgessa a l'annex IV.

Els centres educatius, en virtut de la seua autonomia i en estricte respecte a la normativa que regula la protecció de dades, podran avançar aquestes primeres actuacions en funció del calendari de matrícula.

Quan al llarg del curs s'incorpore al centre educatiu un alumne nou o una alumna nova que requereisca atenció sanitària específica, la persona responsable de la direcció del centre educatiu ho comunicarà a la persona coordinadora del centre de salut perquè es procedisca a la valoració de les necessitats de l'alumne/a i s'elabore el protocol per a la prestació sanitària específica del centre educatiu.

e.2 Detecció de necessitats i elaboració del protocol per a la prestació sanitària específica del centre educatiu

Tercera setmana de setembre

• *Durant la tercera setmana del mes de setembre, la persona coordinadora del centre de salut i la coordinació d'infermeria del centre de salut:*

- o Valoraran les necessitats d'atenció sanitàries de l'alumnat amb malalties cròniques de cada centre educatiu, i en demanaran la informació clínica necessària en cada cas.

- o Sempre que siga possible, la valoració de necessitats es farà en el centre educatiu, per a evitar-ne el desplaçament de l'alumnat. Quan haja de realitzar-se en el centre de salut, l'alumnat estarà acompanyat per la seua família, representants legals o persona en qui deleguen.

- o Establiran una atenció a l'alumnat que ho requereisca en cada centre educatiu del seu àmbit. Es procurarà que aquesta atenció sanitària interrompa el mínim possible l'horari escolar de l'alumnat afectat.

• *El protocol per a la prestació d'atenció sanitària específica del centre educatiu inclourà la informació corresponent a:*

- Dades d'identificació del centre educatiu
- Dades d'identificació del centre sanitari
- Curs escolar
- Dades d'identificació de cada alumne/alumna: nom, cognoms, SIP
- Diagnòstics
- Atenció sanitària específica a prestar a cada alumne/alumna
- Alerta escolar (sí/no)
- Activitats a realitzar pels/per les professionals sanitaris/sanitàries: recursos destinats, temps de dedicació i horari d'atenció
- Alta de l'atenció quan no siga necessària la prestació de l'atenció sanitària específica
- Observacions
- Dades d'identificació i firma de la persona coordinadora del centre de salut
- Dades d'identificació i firma de la persona coordinadora d'infermeria
- Dades d'identificació i firma de la persona responsable de la direcció del centre educatiu

• *La persona coordinadora del centre de salut, per a garantir una atenció sanitària específica òptima en els centres educatius, durà a terme almenys les actuacions següents:*

1. Posar-se en contacte amb la persona responsable de la direcció del centre educatiu per facilitar-li el protocol per a la prestació sanitària específica del centre educatiu que s'haja establert.
2. Enviar còpia a la persona responsable de la direcció d'atenció primària del departament de salut, qui ho comunicarà a la Direcció General d'Assistència Sanitària.

e.3 Organització del protocol per a la prestació sanitària específica del centre educatiu

Quarta setmana de setembre

• *Durant l'última setmana del mes de setembre, la persona coordinadora del centre de salut i la persona responsable de la direcció del centre educatiu:*

- o Organitzaran el desenvolupament i la implementació del protocol per a la prestació sanitària específica del centre educatiu per al curs escolar.
- o Emplenaran el registre d'alerta escolar (annex III)
- o D'acord amb les necessitats sanitàries detectades, planificaran la formació sanitària específica als/a les professionals dels centres educatius.
- o Preveuran accions de sensibilització i mesures organitzatives al centre educatiu.

e.4 Implementació de l'atenció sanitària específica en centres educatius

Durant el curs escolar

• *La persona responsable de la direcció del centre educatiu:*

- o Comunicarà a la persona coordinadora del centre de salut de referència qualsevol canvi en la situació de l'alumnat del seu centre que implique la necessitat de modificar el protocol per a la prestació sanitària específica del centre educatiu, per adaptar-lo a les necessitats reals del centre.
- o Custodiarà el registre d'administració de medicaments o una altra atenció sanitària (annex VI), que conservarà les dades històriques i permetrà conèixer amb claredat les necessitats d'atenció sanitària de l'alumnat actual.

• *La persona coordinadora del centre de salut i la persona responsable de la direcció del centre educatiu:*

- o Implementaran les accions formatives, de sensibilització i organitzatives que s'hagen determinat.

• *El personal del centre educatiu:*

o En cas de dubte en l'administració de medicaments, tal com es reflecteix al diagrama de flux de l'apartat 8.3, es dirigirà a la família, al centre de salut de referència o al telèfon 112, si és el cas.

o Enregistrarà l'administració de medicaments o altra atenció sanitària (annex VI). o Davant una urgència sanitària, la persona del centre educatiu que estiga present haurà de fer-se càrrec de la primera actuació i seguir el procediment establert al diagrama de flux de l'apartat 8.2, el qual estarà inclòs en el Reglament de règim interior del centre.

Actuació davant una situació d'urgència sanitària:

1. Telefonar al 112.

a) Indicar que es tracta d'una "Alerta Escolar", quan és una urgència per malaltia crònica (asma, diabetis, epilèpsia o al·lèrgia), o que es tracta d'una situació sobtada.

b) Indicar al 112 la localització de la urgència: direcció del centre i persona i telèfon de contacte.

c) Dades mèdiques de l'alumne o alumna i símptomes i signes que presenta (conscient, inconscient, dificultat respiratòria, ferides, etc.).

d) Seguir les indicacions del 112 o, en cas de derivació del 112, les indicacions mèdiques del Centre d'Informació i Coordinació d'Urgència (CICU), que donarà les pautes d'actuació i indicarà l'enviament de serveis sanitaris al lloc, o si és procedent, el trasllat de l'alumne o alumna al centre de salut, entre altres.

2. Avisar la família.

e.5 Avaluació

L'aplicació de l'atenció sanitària específica en el centre educatiu es valorarà en la memòria final de curs, i inclourà, si s'escau, propostes de millora per al curs següent.

f) ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB PROBLEMES DE SALUT MENTAL.

Seguint la RESOLUCIÓ conjunta d'11 de desembre de 2017 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental.

La detecció primerenca dels trastorns ens permetrà iniciar al més prompte possible la intervenció més adequada i previndre els possibles problemes associats (insuficient rendiment escolar, dificultats en les relacions socials, baixa autoestima, trastorns de conducta, etc.).

1. Des de l'àmbit educatiu

Quan en el centre educatiu es detecta una alumna o un alumne amb sospita d'una problemàtica de salut mental:

1.1. Sospita de problema de salut mental

El tutor o tutora, junt amb l'orientador o l'orientadora, convoquen el pare, mare, tutors/tutores o representants legals o si escau qui exercisca la guarda, per informar-los de la situació detectada i de la conveniència de:

– Realitzar una avaluació psicopedagògica.

– Realitzar una derivació, si escau, als especialistes sanitaris corresponents (Salut Mental Infantil, Neuropediatria) mitjançant el facultatiu d'atenció primària (AP).

1.2. Autorització i consentiment informat

L'intercanvi d'informació amb els professionals sanitaris requereix l'autorització de la família (annex V).

En el cas que la mare, el pare, tutors/tutores o representants legals no autoritzen l'avaluació psicopedagògica ni les intervencions que se'n deriven, depenent de la situació i la gravetat, el centre educatiu s'ha d'ajustar al que disposa la normativa vigent en matèria de protecció de la infància i de l'adolescència, informant als serveis socials municipals de tal situació a fi de valorar una possible situació de risc (Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil, article 17-legislació consolidada).

1.3. Avaluació psicopedagògica

L'orientador o orientadora (del Servei Psicopedagògic Escolar, del Departament d'Orientació o del Gabinet Psicopedagògic autoritzat) realitzarà, si s'escau, l'avaluació psicopedagògica, identificant tant les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumna o l'alumne amb sospita de trastorn mental com aquells factors del context que afavorisquen o dificulten el seu aprenentatge, per tal de determinar les mesures educatives més adequades. Per a portar a terme l'avaluació es requerirà l'autorització prèvia de la família per a l'avaluació psicopedagògica (annex IV).

Sempre que les condicions de l'alumna o l'alumne ho permeten, es comptarà amb la seua participació en les diferents fases del procés i se l'informarà de les actuacions a realitzar en els diferents moments.

1.4. Després de l'avaluació: informe educatiu

– L'orientadora o l'orientador elaborarà un informe educatiu de coordinació entre serveis (annex VI) en el qual reflectirà la seua avaluació psicopedagògica i la seua proposta sobre la conveniència o no de derivar l'alumna o l'alumne als serveis sanitaris corresponents.

– L'orientadora o l'orientador convocarà una reunió amb la mare, el pare, tutors/tutores o representants legals, en què els informarà del resultat de l'avaluació i els lliurarà còpia de l'esmentat informe.

1.5. Proposta de derivació

Si es realitza proposta de derivació als serveis sanitaris:

– L'informe educatiu de coordinació entre serveis (annex VI), acompanyat d'una carta de derivació, es remetrà a pediatria o a atenció primària a través de la mare, el pare, tutors/tutores o representants legals. Amb aquesta informació el facultatiu mèdic valorarà la conveniència de derivació a l'especialista corresponent (USMIA, neuropediatria o altres).

1.6. Informació sobre el procés de detecció i identificació

S'informarà la tutora o el tutor del procés realitzat. Tant el professorat com l'orientadora o l'orientador tindran l'obligació de guardar la corresponent confidencialitat dels temes tractats i el deure de sigil.

2. Des de l'àmbit sanitari

2.1. Sospita de problema de salut mental

Quan pediatria, neuropediatria, atenció primària o altres especialistes, per la seua pròpia valoració, o per demanda de la família, sospite possibles problemes de salut mental realitzarà la derivació a la USMIA.

2.2. Autorització i consentiment informat

Se sol·licitarà a la família l'autorització per a l'intercanvi d'informació entre professionals (annex V) i se n'adjuntarà còpia a la USMIA.

Des de la USMIA, prèviament a l'inici de la intervenció, es demanarà a la família el consentiment informat familiar (annex V) en el cas que no ho hagen fet en el seu centre de salut.

2.3. Sol·licitud d'informació de l'àmbit escolar

La USMIA, en els casos en què necessite demanar informació de l'àmbit escolar, ha de remetre al centre educatiu on l'alumnat estiga escolaritzat els qüestionaris oportuns. Aquests qüestionaris es remetraran a la direcció del centre, que els entregará al tutor o la tutora per a la seua complementació i ho comunicarà a l'orientador o l'orientadora. Es remetraran acompanyats de la sol·licitud de col·laboració corresponent (annex VII: Sol·licitud de col·laboració en la valoració de l'alumnat) i s'adjuntarà còpia del document del consentiment informat familiar (annex V).

L'orientadora o l'orientador del centre educatiu remetrà a la USMIA l'Informe Educatiu de Coordinació entre serveis (annex VI), en cas que hi haja feta una avaluació sociopsicopedagògica. En cas que no la hi haja, l'orientadora o l'orientador sols omplirà els apartats A, B, C, D i E del dit annex VI.

En el cas que no hi haja percepció de dificultat o problemàtica en l'àmbit escolar i no haja existit una demanda d'avaluació psicopedagògica, l'orientadora o l'orientador omplirà la part corresponent de l'informe educatiu de coordinació entre serveis d'informació conductual i relacional, actitudinal i competencial, o d'aquells aspectes de l'alumna o de l'alumne que considere rellevants aportar per a la seua valoració en la USMIA.

Tota aquesta documentació es remetrà a través de la mare, el pare, tutors/tutores o representants legals.

6.2. FASE DE DIAGNÒSTIC

1. Des de la Unitat de Salut Mental infantil-adolescent La USMIA, després de rebre l'informe educatiu de coordinació entre serveis (annex VI) i la sol·licitud de col·laboració en la valoració de l'alumnat i els seus qüestionaris agregats (annex VII) i d'elaborar la valoració clínica de la xiqueta, el xiquet o l'adolescent, emetrà el seu Informe clínic per iniciar el corresponent tractament.

Per facilitar la comunicació amb els serveis educatius elaborarà l'Informe de la USMIA de coordinació entre serveis (annex VIII). Aquest document es remetrà a la direcció dels centres educatius a través de la mare, el pare o tots dos, amb el resum de la valoració diagnòstica, del tractament (possibles efectes del tractament farmacològic, si aquest està indicat sobre les conductes de l'alumnat, pautes per al seguiment, etc.) i possibles orientacions per a la intervenció.

Quan la USMIA necessite actualització de dades o intercanvi d'informació amb les orientadores o els orientadors d'Educació Secundària (ESO) -o viceversa- en casos en els quals s'ha intervingut des d'Educació Primària, enviarà conjuntament amb la Sol·licitud de col·laboració en la valoració de l'alumnat (annex VII) o amb la demanda pertinent, l'Informe de la USMIA de coordinació entre serveis (annex VIII), amb la síntesi de la informació de què disposa.

2. Des de l'àmbit educatiu

La direcció del centre inclourà l'Informe de la USMIA de coordinació entre serveis (annex VIII) en l'expedient de l'alumna o de l'alumne i en donarà coneixement a l'orientadora o l'orientador.

Conegut el contingut del document remés per la USMIA, en qualsevol cas, l'orientadora o l'orientador del centre educatiu, o qui realitza les seues funcions, ha de comunicar al tutor/tutora i al professorat la informació corresponent, suficient i necessària per a la intervenció educativa.

Aquesta es recollirà en una proposta de Pla d'actuació personalitzat, si és pertinent la seua realització. La direcció d'estudis supervisarà aquest procés.

6.3. FASE D'INTERVENCIÓ

La intervenció ha de ser transversal i inclou: intervenció escolar, clínica i assessorament familiar, i intervenció farmacològica si el facultatiu així ho considera.

L'atenció que necessite l'alumna o l'alumne, d'acord amb l'avaluació clínica i psicopedagògica, quedarà recollida en un Pla terapèutic (annex IX) en el qual s'indican les necessitats específiques educatives, sanitàries i socials (si és el cas)

que presenta, els objectius que es proposen, les intervencions i els professionals responsables del suport que se li dispensarà per poder cobrir-les (tractament clínic, mesures d'atenció a la diversitat), la participació familiar, la temporalització, el registre de seguiment, l'avaluació i, si s'escau, la revisió dels objectius.

Aquesta intervenció tindrà un caràcter interdisciplinari ja que contemplarà tots els àmbits que necessita el o la menor: sanitari, educatiu i social, destacant la importància de la col·laboració familiar. Aquest pla terapèutic s'ajustarà i s'emplenarà pels responsables de la USMIA i del centre educatiu, i si és procedent pels serveis socials corresponents, en funció de l'evolució de l'alumnat.

1. Des de la USMIA

La USMIA realitzarà el tractament clínic i seguiment de la intervenció quan el cas ho requerisca.

2. Des de l'àmbit educatiu

El centre educatiu, quan la problemàtica clínica tinga repercussions significatives també en el context escolar, amb l'assessorament de l'orientadora o l'orientador del centre o qui realitzi les seues funcions i de manera coordinada amb els serveis de salut mental, realitzarà o proposarà les actuacions pertinents en l'àmbit del centre, que es recolliran en el pla d'atenció personalitzat (i documentació del centre) i es comunicaran a les famílies per al seu coneixement i participació.

La intervenció educativa podrà contindre aspectes d'accés, de participació, del procés d'ensenyament-aprenentatge, metodològics, conductuals, emocionals, socials, mesures ordinàries, extraordinàries i complementàries d'atenció a la diversitat, així com personal complementari implicat i recursos materials. Aquesta intervenció pot incloure el tractament farmacològic i la supervisió de la medicació en el centre escolar (d'acord amb el que dispose la normativa vigent), la intervenció educativa i la psicopedagògica.

3. Des de l'àmbit familiar

La intervenció familiar consistirà a establir espais de participació en tot el procés, incloent-hi l'assessorament que es precise i el seguiment per part dels professionals implicats.

4. Altres agents implicats

En els casos d'especial dificultat podrà implicar, a més, els serveis socials municipals (SSM), Serveis d'Atenció a la Família i Infància (SEAFI) i altres possibles serveis especialitzats: policia local i nacional, serveis de protecció de menors, Departament Tècnic d'Absentisme Escolar, Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA), Institut de la Família i altres agents implicats.

6.4. FASE DE SEGUIMENT DEL PLA TERAPÈUTIC

Per poder portar un seguiment eficaç i operatiu de l'alumnat, s'articularen diferents vies per a l'intercanvi d'informació i la comunicació interprofessional d'acord amb el pla establert. El contingut de les reunions de coordinació entre serveis quedarà reflectit en l'acta de reunió de coordinació entre serveis (annex X) Sempre que es produïska un canvi rellevant en l'evolució escolar i/o sanitària de l'alumne o alumna, s'ha de procedir a informar les parts implicades en aquest protocol.

6.5. REGISTRE I CUSTÒDIA DE LA DOCUMENTACIÓ

La informació confidencial continguda en el protocol entre les USMIA i els centres educatius i serveis especialitzats d'orientació estarà subjecta a:

La guarda del secret professional d'acord amb el que estableix el codi deontològic dels professionals.

La protecció de les dades recollides, d'acord amb el que estableix la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i el Reial Decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el reglament de desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de

dades de caràcter personal. La informació disponible que es facilitarà serà la necessària, suficient i rellevant perquè l'altra part pugui realitzar la seua intervenció. Es protegirà especialment la intimitat i la confidencialitat de les dades de les famílies i les persones. Aquest traspàs d'informació des de l'àmbit escolar no requerirà l'aplicació de proves o tests específics que no s'han considerat necessaris per a l'organització de la resposta educativa de l'alumnat.

En els centres educatius, els documents

- tindran registre d'entrada i d'eixida
- s'arxivaran en l'expedient personal de l'alumnat
- es remetran al centre de destí en cas de trasllat

En els centres de salut i/o USMIA

- se seguirà el protocol de funcionament habitual de registre i custòdia de documents personals amb informació sensible (sistema de recollida d'informació sanitària).

7. RESPONSABILITATS

7.1. DES DE L'ÀMBIT FAMILIAR

L'entorn familiar és el primer agent socialitzador del menor. És un element imprescindible per a l'adequat desenvolupament de les seues capacitats de manera que qualsevol intervenció que es realitze ha de preveure la dinàmica familiar a la qual pertany, potenciant-ne les fortaleces i reduint-ne els desequilibris. Generalment és en l'àmbit familiar on es detecten les primeres manifestacions dels símptomes del possible trastorn que poguera presentar.

La mare, el pare, tutors/tutores o representants legals hauran de signar el consentiment informat familiar (annex V), com està previst en aquest protocol, i la institució que reba la sol·licitud conservarà el document i lliurarà una còpia a la família. Si la família no signa el consentiment, no podrà realitzar-se aquesta coordinació directament. En aquest cas només es realitzarà quan hi haja raons de risc de desprotecció que justifiquen legalment i competencialment l'actuació al marge de la família, segons la normativa vigent en matèria de protecció a la infància i l'adolescència.

En qualsevol moment del procés, la família tindrà la possibilitat de revocar la seua decisió respecte al consentiment informat. Així mateix, en qualsevol moment del procés, la família podrà procedir al consentiment informat.

Cal que l'entorn familiar col·labore en l'emplenament dels qüestionaris que se li proporcionen.

En el cas que la mare i el pare estiguen separats o divorciats, és imprescindible el consentiment signat de cada un dels progenitors.

7.2. DES DE L'ÀMBIT EDUCATIU

En els centres educatius, la responsabilitat és compartida entre els diferents professionals que intervenen en el centre: el professorat, el personal del Servei Especialitzat d'Orientació (SPE i DO) o del Gabinet Psicopedagògic Escolar autoritzat i l'equip directiu del centre.

Professorat:

- Detectar de manera primerenca el trastorn (accions preventives).
- Detectar les situacions de risc.
- Informar les famílies de la situació detectada.
- Col·laborar amb el Servei Psicopedagògic Escolar, Departament d'Orientació o Gabinet psicopedagògic autoritzat en les tasques de detecció o avaluació psicopedagògica.
- Emplenar els qüestionaris que siguen sol·licitats pels professionals de la USMIA i/o un altre professional sanitari que siguen objecte de la seua competència. (annex VII: Sol·licitud de col·laboració en la valoració de l'alumnat) i els seus qüestionaris agregats.

La professora tutora o el professor tutor coordinarà les actuacions del Pla terapèutic en l'àmbit escolar establert després de l'avaluació i psicopedagògica del Servicio Psicopedagógico Escolar, Departamento de Orientación o Gabinete psicopedagógico. Orientador u orientadora y trabajador o trabajadora social:

Les seues funcions seran les següents:

- Facilitar al professorat els instruments que proporcionen la detecció de problemes objecte del present protocol.
- Elaborar l'informe psicopedagògic després de la detecció del problema en l'alumnat, amb la petició del professorat i el consentiment de la família. Cal tindre en compte en aquest informe el corresponent diagnòstic clínic i les orientacions proposades des de la USMIA.
- Informar la mare, el pare, tutors/tutores o representants legals del resultat de la corresponent avaluació psicopedagògica i de la conveniència o no de la derivació a pediatria, lliurant còpia de l'informe educatiu (annex VI. Informe Educatiu de Coordinació entre serveis).
- Informar el professorat dels processos realitzats.
- Assessorar el professorat en els casos en què s'identifiquen necessitats específiques de suport educatiu i es requereixca un Pla d'actuació personalitzat.
- Orientar la mare, el pare, tutors/tutores o representants legals sobre com es donarà resposta des del centre educatiu a les necessitats educatives.
- Assessorar el professorat en l'emplenament dels qüestionaris que siguen sol·licitats pels professionals de la USMIA i/o professional sanitari i que siguen objecte de la seua competència.
- Coordinar-se amb els serveis que atenen l'alumnat.

Equip directiu del centre

- Facilitar la coordinació entre família, centre, servei psicopedagògic, pediatria, USMIA i serveis socials.
- Rebre i tramitar la documentació remesa des de la USMIA.
- Derivar al professorat els qüestionaris que siguen sol·licitats pels professionals de la USMIA i/o altres professionals sanitaris que siguen objecte de la seua competència.

7.3. DES DE LA USMIA (UNITAT DE SALUT MENTAL INFANTIL- ADOLESCENT)

El professional de referència de la USMIA: psiquiatria, psicologia, infermeria de salut mental o treball social, serà el responsable dels primers contactes i del seguiment necessari dels casos.

Els facultatius pertinents (psiquiatria, psicologia clínica) han de:

- Valorar i diagnosticar clínicament.
- Informar i intervindre amb les famílies i remetre els informes de coordinació entre serveis als centres educatius, amb la informació rellevant sobre orientacions diagnòstiques i aspectes bàsics del tractament. (annex VIII: Informe de la USMIA de coordinació entre serveis).
- Elaborar i desenvolupar el Pla terapèutic en coordinació amb els altres professionals que hi intervenen (annex IX: Pla terapèutic).
- Mantindre una comunicació regular amb els professionals que intervenen en el procés. Quan calga comentar aspectes rellevants del tractament clínic amb les orientadores o els orientadors educatius o amb qui realitze les seues funcions, es durà a terme per aquell a qui li competisca: psiquiatria, la psicòlega o el psicòleg, infermera o infermer o treballadora o treballador social.

En aquells casos d'especial dificultat es duran a terme trobades periòdiques entre els professionals que intervenen en el procés, bé siga a les USMIA, als centres educatius, als centres de salut, ajuntaments o on es determine.

8. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL PROTOCOL

Es constituirà una comissió de seguiment constituïda per:

- Personal educatiu designat per la persona responsable de la Direcció General de Política Educativa de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport: dos representants de la Direcció General de Política Educativa; una directora o un director dels SPE o algú en la seua representació; un representant de les orientadores o dels orientadors dels DO.

- Un membre de la Inspecció d'Educació

- Personal sanitari designat per la persona responsable de la Direcció General d'Assistència Sanitària de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: dos representants de la Direcció General d'Assistència Sanitària; una persona coordinadora de les USMIA o algun representant d'aquestes; un representant dels centres d'Atenció Primària.

Aquesta comissió es reunirà anualment i tindrà entre les seues competències avaluar el protocol i valorar les necessitats de millora de la coordinació entre les dues institucions.

L'avaluació inclourà l'elaboració d'indicadors i l'anàlisi de la informació corresponent a:

- Reunions previstes i realitzades entre els professionals de sanitat i d'educació de cada departament de salut o sector educatiu, i professionals de serveis socials (si és el cas) que, amb caràcter general, serà una cada tres mesos. Acords presos i seguiment dels casos.

- Grau de satisfacció dels participants:

- Centre educatiu

- Atenció Primària

- USMIA

- Família

7. MESURES DE RECOLZAMENT ORDINARI I EXTRAORDINARI

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, que implique tota la comunitat educativa i altres agents, incidisca en l'alumnat i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

1. Nivells de resposta educativa per a la inclusió

El projecte educatiu de centre és el document on s'estableixen els criteris per a definir les mesures de resposta educativa per a la inclusió, les quals s'organitzen en quatre nivells de concreció de caràcter sumatori i progressiu. A més el PAM, que incorpora la

concreció anual de les actuacions contingudes en el projecte educatiu del centre, ha d'estar present en els quatre nivells.

a) Primer nivell de resposta

S'adreça a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari. El constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre. Els òrgans de govern, de coordinació i de participació del centre, d'acord amb les seues competències, proposen i aproven aquestes mesures, les quals ha d'aplicar tota la comunitat educativa amb la col·laboració d'agents externs quan siga necessari. Les mesures que inclouen la participació de persones o entitats externes al centre docent s'han d'acordar i concretar amb els agents implicats. Els documents que concreten les mesures del primer nivell de resposta són el projecte educatiu de centre i el pla d'actuació per a la millora (PAM).

b) Segon nivell de resposta

S'adreça a tot l'alumnat del grup-classe. El constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris. Les mesures en aquest nivell inclouen el disseny i aplicació de programacions didàctiques que donen resposta la diversitat de tot l'alumnat del grup, incloent-hi les activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge, així com actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar. Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació, el professorat especialitzat de suport i, si escau, la col·laboració d'agents externs, d'acord amb les seues competències. Les mesures del segon nivell es determinen en les unitats didàctiques així com en el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

c) Tercer nivell de resposta

El constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals. Aquest nivell inclou mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent en els canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions al món laboral. S'inclou l'organització d'activitats d'enriquiment o reforç, les adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries. Així mateix, s'hi inclouen les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne que en un moment determinat les puga necessitar, tot incidint especialment en les actuacions que l'impliquen emocionalment, reforcen la seua autoestima, el sentit de pertinença al grup i al centre, i preparen per a interaccions positives en contextos socials habituals.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per malaltia, desprotecció, mesures judicials o que, per qualsevol circumstància temporal es trobe en risc d'exclusió, requereix suports ordinaris en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment. Totes aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació i la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Les mesures del tercer nivell es determinen en el pla d'atenció a la diversitat, el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

- A) 7.1. MESURES ORDINÀRIES: Adaptacions curriculars, activitats de reforç, taller de prevenció logopèdica a Educació Infantil, tutories afectives, ampliació i enriquiment curricular, estimulació de la parla en valencià.

7.1.1. ADAPTACIONS CURRICULARS

L'Ordre 16 de juliol del 2001 (article 12) entén l'adaptació curricular com qualsevol ajust o modificació que es realitza en els diferents elements de l'oferta educativa comuna per a donar resposta a les diferències individuals de l'alumnat i té com a finalitat:

- a) Atendre a la diversitat de l'alumnat en un ambient de normalització educativa.
- b) Satisfer les necessitats individuals o col·lectives que presenten els/les alumnes.
- c) Facilitar que cada alumne o alumna pugui aconseguir els seus objectius -encara que diferisquen dels del grup- amb el major grau possible de participació en la dinàmica general de l'aula.
- d) Previndre l'aparició o intensificació de necessitats educatives especials a través d'un plantejament educatiu adequat.

Les adaptacions curriculars procuraran que els i les alumnes aconseguisquen les capacitats generals pròpies de l'etapa, d'acord amb les seues possibilitats.

L'avaluació de l'alumnat amb adaptacions curriculars no significatives es realitza en funció dels criteris establerts en la programació general de la classe.

Dita ordre continua a l'article 13 amb les adaptacions curriculars en Educació Infantil (2n cicle) que suposaran una adaptació als diferents ritmes d'aprenentatge dels i les alumnes. Les realitzarà l'equip docent de cicle, després d'una avaluació de les necessitats educatives especials del xiquet/a realitzada pel Gabinet Psicopedagògic Municipal i hauran de ser autoritzades per la direcció del centre amb audiència prèvia als pares, mares o tutors/es legals.

A l'annex IV apareix un model d'acta audiència a pares, mares o tutors/es legals.

7.1.2. ORGANITZACIÓ DE LES ACTIVITATS DE REFORÇ

Aquesta mesura té com a objectius ajudar a l'alumnat a superar les dificultats d'aprenentatge en aquelles àrees en les quals ho necessite. Està dirigit a qui precisa un seguiment més personalitzat i major temps per abraçar els objectius previstos.

La incorporació de l'alumnat a les activitats de reforç podrà tindre un caràcter temporal o ser per a tot el curs acadèmic.

Aquestes activitats es realitzaran dintre de l'horari general del centre amb un ús flexible del mateix. Es farà preferentment en les àrees de Matemàtiques i Llengües.

Per a poder decidir l'alumnat susceptible d'incorporar-se a les activitats de reforç s'organitzarà una sessió d'avaluació inicial al finalitzar el mes de setembre. Les noves incorporacions i la revisió de la situació acadèmica de l'alumnat que participa en aquestes activitats es realitzarà en cada una de les sessions d'avaluació ordinàries.

Es poden adoptar diferents possibilitats organitzatives de reforç. A Primer d'Educació Primària es valorarà a l'inici de curs realitzar un taller d'iniciació a la lecto-escriptura per a aquell alumnat amb greus dificultats i endarreriment en lecto-escriptura. El responsable del taller serà el/la mestre/a de reforç i el material l'elaborarà amb ajuda dels Mestres de Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge i amb l'assessorament de l'orientador/a del Gabinet Psicopedagògic Municipal.

Informació a l'alumnat i a les seues famílies:

El centre propiciarà la comunicació amb l'alumnat i les seues famílies. En el cas de l'alumnat que rep reforç de manera específica s'informarà dels criteris i procediments

d'avaluació establerts d'acord amb la programació d'aula. A fi que la família siga coneixedora del treball del seu fill/a en el grup de reforç s'adjuntarà un informe trimestral signat pel tutor/a amb el butlletí de notes. En aquest es reflectirà el treball realitzat, l'actitud de l'alumne/a i les propostes de millora.

7.1.3. TALLER DE PREVENCIÓ LOGOPÈDICA A EDUCACIÓ INFANTIL

En l'etapa d'Educació Infantil hi ha un nombre considerable d'alumnat amb dificultats de la parla, la majoria d'elles de caràcter evolutiu que no derivaran en dificultats greus de la comunicació. És necessari fer un treball preventiu de les mateixes per a evitar possibles dificultats i detectar el més aviat possible alteracions en el nostre alumnat. Els objectius del taller de prevenció logopèdica són els següents:

- Millorar la competència comunicativa dels i les alumnes d'Educació Infantil.
- Resoldre dificultats del llenguatge a partir del desenvolupament fonològic.
- Treballar l'audició dels sons per a una correcta pronunciació.
- Exercitar les habilitats productives i de discriminació per ser parlants competents.
- Iniciar la consciència fonològica per al posterior treball de lecto-escriptura.
- Augmentar el repertori lèxic de l'alumnat.
- Desenvolupar les competències prèvies a l'adquisició del llenguatge.

Els recursos espacials i temporals a utilitzar són:

- 1 sessió setmanal de 45 minuts per a Infantil tres anys.
- 1 sessió setmanal de 45 minuts per a Infantil quatre anys.
- 1 sessió setmanal de 45 minuts per a Infantil cinc anys.

Recursos personals:

- Tutors/es i Mestre/a d'Audició i Llenguatge.

Recursos materials:

- Bits d'intel·ligència. Editorial Monterrey.
- Quaderns d'estimulació de la parla.
- Cd Sons. Ed. Monterrey.
- Pàgina web d'Eugenia Romero: <http://www.maestrosdeaudicionylenguaje.com/>
- Diferent material de buf.

7.1.4. TUTORIES AFECTIVES

Aquesta és una proposta a realitzar durant els propers cursos en funció dels recursos personals dels quals disposa el centre.

Tutorització d'alguns alumnes (acompanyament curricular, emocional...

7.1.5. AMPLIACIÓ I ENRIQUIMENT CURRICULAR

Aquest és un recurs ordinari per atendre als i les alumnes amb altes capacitats intel·lectuals.

L'ampliació es refereix fonamentalment als continguts, sobre tot conceptuals, però sense que afecte significativament a altres elements del currículum. Per exemple, fa referència a programar més exercicis per a l'alumne/a d'altres capacitats.

L'enriquiment es refereix també als continguts, especialment als procedimentals, que sí pot afectar a altres elements del currículum com objectius, metodologia o criteris d'avaluació. Per exemple, en Matemàtiques proposar a l'alumne/a d'altres capacitats un enfocament diferent d'un problema o fer el problema més complex i variat.

Aquesta ampliació o enriquiment la realitzarà el/la tutor/a a l'aula ordinària. Si els recursos del centre ho permeten es poden fer sessions setmanals o quinzenals amb la/el mestra/e de Pedagogia Terapèutica.

7.1.6 ESTIMULACIÓ DE LA PARLA EN VALENCIÀ

Donat l'elevat nombre d'alumnes castellano-parlants, i l'acollida periòdica d'alumnes estrangers que no parlen el valencià, cal establir períodes de reforç de la parla en valencià per part del professorat específic de compensatòria o del professorat destinat al reforç.

Per tal d'evitar dificultats en el desenvolupament de la lecto-escriptura, cal que els i les alumnes incorporats al cicle d'infantil siguen capaços d'expressar-se en valencià abans del seu pas a primària en que se'ls/les va a demanar la lecto-escriptura en valencià. Així mateix, a l' alumnat estranger, cal estimular-li la parla en el període més breu possible per facilitar-li l'accés a la comunicació amb els companys i companyes, amb el professorat, i facilitar-li l'accés als continguts curriculars el més aviat possible.

7.1.7 BIBLIOTECA TUTORITZADA

Aquesta activitat es desenvolupa en horari extracurricular amb l'alumnat que necessita una ajuda complementària. S'organitza dues vegades per setmana on els alumnes es queden durant una sessió més a fer activitats de reforç i compensació. Els criteris per a designar l'alumnat que participar d'aquesta activitat són els següents:

- ✓ Alumnat que en casa no té cap tipus de recolzament acadèmic i necessita ajuda bé perquè porten els deures sense fer, bé perquè volen fer-los i no poden.
- ✓ Alumnat que per ser de compensatòria necessita ajuda per fer el treball de deures o estudi.
- ✓ Alumnat amb dificultats d'organització /hàbits de treball i li supose un aprenentatge dels mateixos la biblioteca tutoritzada.
- ✓ Alumnat que no siga de PT.
- ✓ Alumnat que vaja a aprofitar el temps i que no li supose una càrrega horària que comporte conductes disruptives que impedisca el bon funcionament de la sessió de biblioteca tutoritzada.
- ✓ Alumnat que segueix el nivell de l'aula.

d) Quart nivell de resposta

B) 7.2. MESURES EXTRAORDINÀRIES

El constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals. Atenent al caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent.

Les mesures extraordinàries inclouen les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures de flexibilització de l'escolarització, les pròrrogues de permanència extraordinària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, la determinació de la modalitat d'escolarització o les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per les seues condicions de salut mental, requereix suports addicionals especialitzats en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, del personal no docent de suport i d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències i segons determine l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva. En cas de decisions extraordinàries d'escolarització, l'Administració educativa activarà el procediment adient.

El pla d'actuació personalitzat és el document que concreta les mesures d'aquest nivell de resposta. El pla d'actuació personalitzat s'ha d'elaborar a partir de la proposta efectuada en l'informe sociopsicopedagògic, orienta l'organització de la resposta educativa i recull les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat, a fi d'afavorir la progressió cap a una major inclusió i la inserció laboral.

El pla d'actuació personalitzat s'elabora per l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació i la participació dels diferents professionals que hi intervenen, les famílies i l'alumnat.

L'avaluació anual de l'efectivitat de les mesures desenvolupades forma part d'aquest pla, i s'ha de fer de manera col·laborativa amb la participació de la família i, sempre que siga possible, de l'alumnat.

La conselleria competent en matèria d'educació fixarà els criteris i el model per a l'elaboració d'aquest pla, que forma part de l'expedient acadèmic de l'alumna o l'alumne.

7.2.1. . ADAPTACIONS CURRICULARS INDIVIDUALS

L'adaptació curricular, entesa com qualsevol ajust o modificació que es realitza en els diferents elements de l'oferta educativa comuna per a donar resposta a les diferències individuals de l'alumnat, té com a finalitat:

- a) Atendre a la diversitat de l'alumnat en un ambient de normalització educativa.
- b) Satisfer les necessitats individuals o col·lectives que presenta l'alumnat.

c) Facilitar que cada alumne o alumna puga aconseguir els seus objectius –encara que diferisquen dels del grup– amb el major grau possible de participació en la dinàmica general de l'aula.

d) Previndre l'aparició o intensificació de necessitats educatives especials a través d'un plantejament educatiu adequat.

2. Les adaptacions curriculars procuraran que els alumnes aconseguisquen les capacitats generals pròpies de l'etapa, d'acord amb les seues possibilitats.

7.2.2. ADAPTACIONS CURRICULARS INDIVIDUALS SIGNIFICATIVES

Com a mesura extraordinària es contempla la realització de **Adaptacions Curriculars Individuals Significatives (ACIS)**.

A l'Ordre 16 de juliol d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials article 14 expressa que en Educació Primària es podran realitzar adaptacions curriculars que s'aparten significativament del currículum, dirigides a alumnat amb necessitats educatives especials. Les adaptacions podran consistir en:

- a) L'adequació dels objectius educatius.
- b) L'eliminació o inclusió de determinats continguts i la consegüent modificació dels criteris d'avaluació.
- c) L'ampliació de les activitats educatives de determinades àrees curriculars.

L'ACIS introdueix modificacions importants en els elements prescriptius del currículum conforme es concreta en les concrecions curriculars.

En l'Educació Primària es considerarà que una Adaptació Curricular Individual és significativa quan la distància entre el currículum ordinari que segueix el grup a què pertany l'alumne/a i el currículum adaptat per a ell/a siga, com a mínim, de dos cursos. Es podrà realitzar ACIS d'una o diverses àrees i es realitzarà a l'inici de curs.

L'ACIS la realitzarà el/la tutor/a, amb l'assessorament de l'orientador/a i la col·laboració del/la mestre/a de Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge, fisioterapeuta, educador/a així com tots els professionals que presten atenció a l'alumne/a.

La decisió de realitzar un ACIS la prendrà l'equip educatiu de l'alumne/a seguint el següent procediment:

- a) Detectades les possibles necessitats educatives especials d'un/a alumne/a per part dels i les mestres el/la tutor/a emplenarà el full de sol·licitud de valoració de l'orientador/a (annex II) i el trametrà a l'orientador/a del Gabinet Psicopedagògic Municipal perquè realitze l'avaluació psicopedagògica preceptiva.
- b) El Gabinet Psicopedagògic Municipal realitzarà l'avaluació psicopedagògica, i basant-se amb aquesta, amb audiència prèvia dels pares, mares o tutors legals emetrà el corresponent informe psicopedagògic (annex III) segons l'ordre 15 de maig de 2006, on s'indicarà les mesures educatives a prendre, i si és el cas, la proposta d'ACIS.
- c) Els equips docents, coordinats pel tutor/a de l'alumne/a realitzaran les ACIS amb l'assessorament explicat anteriorment.
- d) L'ACIS serà autoritzada per l'equip docent del grup i serà visada pel director/a del centre.
- e) El document d'ACIS formarà part de l'expedient de l'alumne/a.
- f) Les actes d'avaluació final de cada curs consideraran aquesta circumstància: en la columna corresponent es farà constar que l'alumne/a segueix una ACIS. Així mateix, aquesta circumstància es reflectirà en el llibre d'escolaritat amb les sigles ACIS en l'apartat observacions sobre escolaritat.

Es realitzarà un seguiment i valoració de l'ACIS a cada trimestre. El model d'ACIS es troba a l'annex VII.

L'avaluació de l'alumnat amb ACIS tindrà en compte la progressió d'aquesta. Per tant, les notes es posen en base al treball de la mateixa, amb la impossibilitat que es tracte d'insuficient. En aquest cas, l'ACIS cal adaptar-la correctament al nivell de l'alumne.

7.2.3. ADAPTACIONS D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

Una altra mesura és l'**adaptació d'accés al currículum**.

Quan les necessitats educatives de l'alumnat es deriven de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica que li impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu es proposarà una adaptació d'accés al currículum consistent en la dotació extraordinària de recursos tècnics o materials.

Per a la realització de les adaptacions d'accés al currículum es seguirà el procediment indicat a continuació:

- a) Quan siguen detectades les possibles necessitats especials d'un/a alumne/a per part del mestre o tutor/a aquest emplenarà la sol·licitud d'informe psicopedagògic (annex I) i la trametrà al/la psicopedagog/a perquè realitzi l'avaluació psicopedagògica preceptiva.
- b) El/la psicopedagog/a emplenarà el protocol seguint l'Ordre de 15 de maig de 2006 segons l'avaluació realitzada.
- c) El/la psicopedagog/a remetrà l'expedient complet a la direcció del centre que el resoldrà.
- d) La direcció del centre sol·licitarà els recursos materials o tècnics individuals a través de la corresponent direcció territorial.

Als annex X, XI, i XII estan els models de document per les adaptacions d'accés al currículum.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT

Les mesures i els suports addicionals són actuacions educatives que permeten ajustar la resposta pedagògica de forma flexible i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge i desenvolupament personal que poden comprometre l'avenç personal i escolar.

Han de cercar la màxima participació en les accions educatives del centre i de l'aula i s'han de vincular a les mesures i als suports universals previstos en el centre.

Les mesures i els suports addicionals estan establertes en el projecte educatiu de centre i es concreten en les programacions d'aula, consten en l'expedient i en l'històric acadèmic de l'alumne i en el pla individualitzat dels alumnes que en tenen.

ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU I EL SEU REGISTRE

El Títol II de la LOE modificada per LOMQE articles 71 a 90 garanteix el principi d'equitat en l'educació. Per a tal finalitat al Capítol I articles 71 i 72 aborda els grups d'alumnes que requereixen una atenció educativa diferent a l'ordinària per presentar alguna necessitat específica de suport educatiu. Precisen atenció educativa específica els i les alumnes amb necessitats educatives especials que requereixen determinats suports i atencions derivades de circumstàncies socials, de discapacitat física, psíquica o sensorial o que manifesten trastorns greus de conducta (articles 73 a 75).

També precisen atenció educativa específica els i les alumnes amb altes capacitats intel·lectuals (articles 76 i 77) i els i les que s'han integrat tardanament en el sistema educatiu (articles 78 i 79).

També es refereixen al capítol II (articles 80 a 83) a la compensació de les desigualtats en educació.

Discapacitat	NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS (NEE)	ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU (ANESE)
Trastorn greu de conducta		
	DIFICULTATS ESPECÍFIQUES D'APRENTATGE	
	ALTA CAPACITAT INTEL·LECTUAL	
Procedir d'altres països	INTEGRACIÓ TARDANA EN EL SISTEMA EDUCATIU	
Factors socials, econòmics, culturals, geogràfics, ètnics o altres.	PERSONES, GRUPS I ÀMBITS EN SITUACIONS DESFAVORIDES	COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS

-ALUMNAT AMB NESE

Les Necessitats Específiques de Suport Educatiu s'identifiquen i s'avaluen considerant el funcionament de l'alumnat dins del seu context educatiu, independentment de la seua condició personal i social, amb l'objectiu de proporcionar-li els suports necessaris per afavorir-ne l'aprenentatge en condicions d'equitat. S'han de basar en:

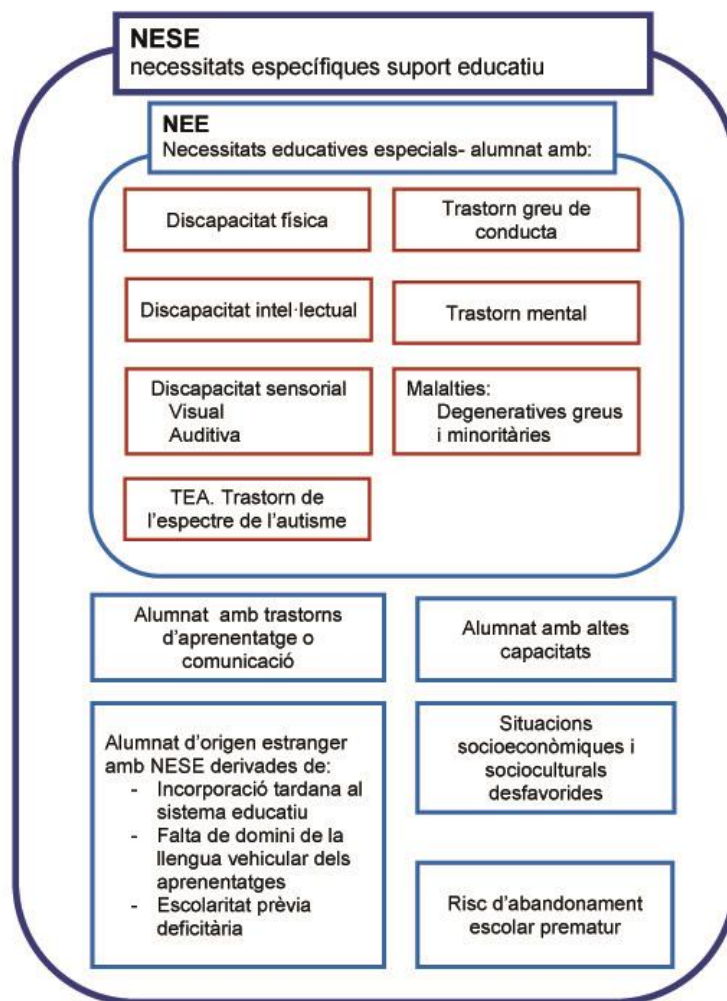
- Les àrees de fortaleza de l'alumne
- Les competències prèviament adquirides i la modalitat d'aprenentatge més adient
- Els reptes, els desafiaments curriculars als quals s'enfronta
- Les condicions personals o socials que interfereixen en la seua capacitat d'aprendre.

Es considera NESE el decalatge que es produeix entre les capacitats de l'alumne i les exigències del context, un decalatge que afecta substancialment el desenvolupament i l'aprenentatge.

La necessitat de garantir la inclusió de tot l'alumnat fa necessària una tasca que sovint, sembla contradictòria amb el sistema inclusiu: designar i definir les categories de necessitats de suport educatiu. Aquestes categories i definicions no defineixen la persona, defineixen les condicions temporals o permanents en que es troba la persona. Parlem de categories per ajustar millor les mesures i suports.

Les discapacitats i els trastorns de desenvolupament han de ser considerats des del model social, abordats des del mateix currículum i dedicant-hi esforços per garantir que l'alumne pot accedir i participar en totes aquelles activitats que resulten imprescindibles per al seu desenvolupament i aprenentatge en societat.

En funció de les categories definides per a cada alumne/a es definiran per tant les mesures a dur a terme. Tot seguit mostrem un quadre resum de les NESE

ALUMNAT AMB NEE

S'entén per alumnat que presenta necessitats educatives especials, a aquell que requereixca, per un període de la seua escolarització o al llarg de tota ella, determinats suports i atencions educatives específiques derivades de discapacitat o trastorns greus de conducta. A fi de facilitar l'accessibilitat al currículum, s'establiran els procediments oportuns quan siga necessari realitzar adaptacions que s'aparten significativament dels continguts i criteris d'avaluació del currículum, a fi d'atendre a l'alumnat amb necessitats educatives especials que les precise, a què es referix l'article 73 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig. Estes adaptacions es realitzaran buscant el màxim desenrotllament possible de les competències bàsiques, i l'avaluació i la promoció de l'alumnat objecte de les mateixes prendran com referent els objectius i criteris d'avaluació fixats en les dites adaptacions. L'escolarització d'aquest alumnat es regirà pels principis de normalització i inclusió i assegurarà la seua no discriminació i la igualtat efectiva en l'accés i la permanència en el sistema educatiu, podent introduir-se mesures de flexibilització quan es considere necessari.

Al finalitzar cada curs s'avaluaran els resultats aconseguits per cada un dels alumnes en funció dels objectius proposats a partir de la valoració inicial. La dita avaluació permetrà proporcionar-los l'orientació adequada i modificar el pla d'actuació així com la modalitat d'escolarització, de manera que pugua afavorir-se, sempre que siga possible, l'accés de l'alumnat a un règim de major integració. Sense perjudi de la permanència durant un curs més en el mateix cicle, prevista en l'article 12.3, l'escolarització d'este alumnat en l'etapa d'educació primària en centres ordinaris podrà prolongar-se un any més, sempre que això afavorisca la seua integració socioeducativa.

ALUMNAT AMB NECESSITATS DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA

A fi de fer efectiu el principi d'igualtat en l'exercici del dret a l'educació, es podran desenrotllar accions de caràcter compensatori en relació amb l'alumnat que es trobe en situacions econòmica, social, familiar o cultural desfavorables, tendents a evitar desigualtats. Es desenrotllarà una actuació preventiva i compensatòria durant l'inici de l'escolarització d'este alumnat les condicions personals de la qual suposen una desigualtat inicial per a accedir a l'educació bàsica i per a progressar en els nivells posteriors, emprant per a això els recursos humans i materials disponibles en el centre. Es donarà informació i es realitzaran les gestions necessàries per a facilitar l'accés de l'alumnat amb condicions socioeconòmiques desfavorables a la participació de les convocatòries de beques, ajudes a l'estudi, cursos i/o activitats que es convoquen o planifiquen en el centre amb caràcter general.

ALUMNAT D'ALTES CAPACITATS

Aquest alumnat haurà de ser identificat com a tal pel personal amb la deguda qualificació, de conformitat amb el procediment establert per la Conselleria d'Educació, i la seua escolarització es flexibilitzarà en els termes que determina la normativa vigent, de manera que pugui anticipar-se un curs l'inici de l'escolarització de l'etapa o reduir-se la duració de la mateixa, quan es preveja que aquestes mesures són les més adequades per al desenrotllament del seu equilibri personal i la seua socialització.

ALUMNAT QUE S'INCORPORA TARDANAMENT AL SISTEMA EDUCATIU.

Amb esta mesura es pretén afavorir la incorporació al sistema educatiu dels alumnes i les alumnes que, per procedir d'altres països o per qualsevol altre motiu, s'incorporen de forma tardana al sistema educatiu espanyol. L'escolarització d'este alumnat es realitzarà atenent a les seues circumstàncies, coneixements, edat i historial acadèmic. Quan presenten greus carències lingüístiques o en les seues competències o coneixements bàsics, a fi de facilitar la seua integració en el curs corresponent, rebran una atenció específica que serà, en tot cas, simultània a la seua escolarització en els grups ordinaris conforme al nivell i evolució del seu aprenentatge, amb els que compartiran el major temps possible de l'horari setmanal. Els que presenten un desfasament en el seu nivell de competència curricular de més d'un curs podran ser escolaritzats en el curs immediatament inferior a què els correspondria per edat. Per a este alumnat s'adoptaran les mesures de reforç necessàries que faciliten la seua integració escolar i la recuperació del seu desfasament i li permeten continuar amb aprofitament els seus estudis. En el cas de superar el dit desfasament, s'incorporarà al grup corresponent a la seua edat. Els pares o tutors de l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu rebran l'assessorament necessari sobre els drets, deures i oportunitats que comporta la incorporació al sistema educatiu espanyol.

ALUMNAT NOUINGUT

Es considera alumne nouvingut l'alumne d'origen estranger que s'incorpora per primera vegada al sistema educatiu en un moment posterior a l'inici de l'educació primària. Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre ha de preveure mesures específiques perquè se sentguen ben acollits i percebeixen respecte envers la seua llengua i cultura. Cal organitzar els recursos i les estratègies adequats perquè, el més ràpidament possible, segueixen amb normalitat la programació de l'aula i adquireixen autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

Acollida i inclusió dels alumnes nouvinguts

L'acollida i la inclusió escolar de tots els alumnes ha de ser de les primeres responsabilitats i primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen. Per aconseguir aquest objectiu, particularment pel que fa als alumnes nouvinguts, correspon al centre educatiu:

Proporcionar a les famílies la informació adequada sobre el sistema escolar: funcionament del centre, tractament i ús de les llengües, recursos al seu abast, tant al centre com a l'entorn, possibilitat de sol·licitud d'ajuts, procés d'integració escolar i social de l'alumne al centre, adquisició dels aprenentatges, etc.

Garantir una comunicació eficient amb la família per copsar les necessitats de l'alumne (físiques, afectives, emocionals, cognitives, socials, etc.). Tant les entrevistes inicials com el seguiment poden fer-se en sessions individuals o en grup. Fer l'avaluació inicial de l'alumne utilitzant la llengua familiar o d'escolarització prèvia, en la mesura que sigui possible. Vetllar per una correcta adscripció de nivell i grup, preferentment al que li correspongui per l'edat cronològica o a un nivell inferior com a màxim. Garantir el traspàs d'informació al tutor o tutora i a l'equip docent. Atendre les necessitats afectives, emocionals i relacionals derivades dels processos migratoris i reforçar la tutoria per potenciar l'autoestima i proporcionar l'orientació escolar necessària. Afavorir el manteniment de la llengua familiar en els àmbits que li són propis, per tal de valoritzar i reconèixer la diversitat lingüística i cultural com una riquesa col·lectiva de la comunitat educativa.

Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts

L'aprenentatge de la llengua vehicular de l'escola és una de les primeres necessitats de l'alumne que, sense conèixer-la, s'incorpora al centre educatiu. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest alumne fa necessària l'elaboració d'un pla de suport individualitzat.

El pla de suport individualitzat ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne nouvingut; ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual de l'aula ordinària. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la corresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència pel que fa a la planificació curricular de les àrees.

El pla de suport individualitzat per a l'alumne nouvingut explicita les seves característiques o la situació, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges. Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els recursos del centre per als alumnes amb una escolarització prèvia deficient.

ATENCIÓ CONJUNTA A L'ALUMNAT AMB PROBLEMES DE SALUT

El procediment perquè l'alumne que pateix malalties prolongades pugui rebre atenció educativa domiciliària per part de professorat està tipificat en l'ORDRE de 21 de novembre del 2006 de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es determinen els criteris i procediments per a l'atenció hospitalària i domiciliària de l'alumnat que requereix compensació educativa. Els infants que a causa d'una malaltia requereixen hospitalització i no poden seguir temporalment els estudis en el centre educatiu, poden rebre atenció educativa a les aules hospitalàries dels hospitals generals amb llits de pediatria, on se'ls ofereixen activitats específiques adaptades a l'estat clínic i al temps d'estada. L'objectiu d'aquesta atenció és fomentar el desenvolupament integral, donar continuïtat al procés d'aprenentatge i facilitar el retorn a l'escola un cop hagin rebut l'alta mèdica. Així mateix, en els períodes de convalescència superiors als 30 dies, l'alumne pot rebre atenció educativa a domicili. En aquest supòsit, cal garantir la permanència d'un membre de la família durant

l'atenció del mestre de suport. El docent que fa l'atenció domiciliària s'ha de coordinar amb el professor o professora del centre que tutela el procés d'aprenentatge i, si convé, amb els docents del centre hospitalari, amb la finalitat de fer el seguiment de l'alumne/a.

- COORDINACIÓ AMB CSP I CS

Es durà a terme seguint la RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars. Tal com hem definit en el punt sisè d'aquest document en l'apartat: Atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònica.

- COORDINACIÓ CONJUNTA UET I UPH

Es durà a terme seguint la RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars. Tal com hem definit en el punt sisè d'aquest document en l'apartat: Atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònica.

9. RECURSOS HUMANS I MATERIALS PER AL DESENVOLUPAMENT DEL PADIE. FUNCIONS I RESPONSABILITAT DELS I LES DISTINTS/ES PROFESSIONALS

El PADIE es desenvoluparà amb tots els recursos humans de què disposa el centre incloent tutors/es, especialistes i recursos personals complementaris com són els i les especialistes de Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge i psicopedagog/a del centre. Així com l'educador/a d'Educació Especial.

FUNCIONS I RESPONSABILITAT DELS I LES DISTINTS/ES PROFESSIONALS

Atenent a l'Ordre 16 de juliol de 2001 a l'article 18 hi ha definides les funcions del/de la Mestre/a de Pedagogia Terapèutica:

- a) Participar com a membre actiu en la Comissió de Coordinació Pedagògica.
- b) Coordinar amb el/la psicopedagog/a del centre i amb els i les tutors-es, per mitjà de l'horari establert a l'efecte, la detecció, valoració i seguiment dels/les alumnes amb necessitats educatives especials.
- c) Col·laborar en l'elaboració de les adaptacions curriculars.
- d) Intervindre directament amb l'alumnat que presenta necessitats educatives especials, avaluant el procés d'aprenentatge junt amb el/la tutor/a i els i les altres mestres.
- e) Informar i orientar als pares, mares o tutors/es legals dels/les alumnes amb què intervé a fi d'aconseguir la major col·laboració i implicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- f) Coordinar-se amb tots els i les professionals que intervenen en l'educació de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

El/la mestre/a de Pedagogia Terapèutica establirà les següents prioritats en la seua dedicació horària:

1. Atenció a l'alumnat d'Educació Infantil amb NEE permanents.
2. Atenció a l'alumnat d'Educació Primària amb NEE permanents l'ACIS del qual comprega la totalitat de les àrees o totes les àrees instrumentals.
3. Atenció a l'alumnat d'Educació Primària amb NEE permanents l'ACIS del qual afecte a alguna de les àrees instrumentals.
4. Atenció a l'alumnat d'Educació Primària amb NEE temporals l'ACIS del qual afecte a totes o a alguna de les àrees instrumentals.
5. Atenció a l'alumnat d'Educació Primària amb dificultats manifestes d'aprenentatge en les àrees instrumentals.
6. Atenció a l'alumnat que presenta necessitats derivades d'altres capacitats intel·lectuals.

L'atenció podrà ser individual o en xicotet grup que no superen els/les 5 alumnes per sessió. La intervenció del/la mestre/a de PT podrà realitzar-se dintre o fora de l'aula ordinària. Les sessions impartides fora del grup ordinari no hauran de superar les cinc sessions setmanals.

Al nostre centre venim desenvolupant les activitats de reforç i atenció de les NESE de manera inclusiva, realitzant l'atenció dins de la mateixa aula i intentant utilitzar els mateixos materials per a aquests/es alumnes que per a la resta. L'experiència ens du a pensar que aquest model de funcionament ens resulta molt profitós ja que es beneficien tots i totes els/les alumnes i establim un model de treball conjunt del professorat que resulta molt útil.

La modalitat d'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (dintre o fora de l'aula) està acordada per la COCOPE i aprovada per Claustre dins dels criteris establerts per a l'atenció a la diversitat i incorporada al PEC del centre.

De la mateixa manera els següents criteris són els que s'empren per a decidir cada curs l'assignació dels recursos humans en els diferents cursos:

Criteris a utilitzar en la valoració de les necessitats de reforç i valoració de les aules:

- Hem de considerar:
 - a) N° d'alumnes totals per aula
 - b) N° d'alumnes amb necessitats per ACIS
 - c) N° d'alumnes amb necessitats de compensació educativa
 - d) N° d'alumnes de PT que no tenen ACIS
 - e) N° d'alumnes amb necessitats de reforç (ho comunica cadascun dels/les tutors/es)
- Per a donar un valor relatiu a la necessitat d'atenció de cada alumne/a tenim en compte el següent criteri:
 - a) Els i les alumnes de l'aula que considerem se'ls assigna una puntuació (1)
 - b) Els i les alumnes de reforç són aquells/es que es preveu que amb poc de recolzament poden adquirir el mateix nivell acadèmic que la resta de companys/es. Com que la necessitat d'atenció és major que els anteriors la puntuació assignada és (1,5)
 - c) Els i les alumnes de compensació educativa presenten necessitat de comprensió i expressió en valencià i en alguns casos en ambdues llengües. En qualsevol cas com que l'educació del centre es fa en valencià, considerem que la dificultat fonamental és la manca de comprensió i d'expressió en valencià. Aquesta dificultat té més implicacions a nivell acadèmic així que aquests/es alumnes els assignem una puntuació de (2)
 - d) Els i les alumnes de PT que no tenen ACIS porten entre un i dos anys de retard en l'adquisició de conceptes i es pot considerar que presenten una dificultat semblant a la dels/les alumnes de compensatòria per la qual cosa la puntuació assignada també és (2)

- e) Els i les alumnes amb ACIS i/o dictamen presenten moltes dificultats per a l'adquisició de conceptes, carències en el seu desenvolupament cognitiu i acadèmiques severes. La puntuació assignada és (3)
- A l'hora de comptabilitzar els i les alumnes malgrat que un/a alumne/a puga estar considerat/ada en més d'un concepte es comptarà sols aquells/es pels/per les que tinga major puntuació.
- La fórmula a aplicar per a calcular les necessitats de reforç de cada grup és la següent:

$$[n^{\circ}\text{alumnes per aula} - (n^{\circ}\text{ACIS} + n^{\circ}\text{COMP.} + n^{\circ}\text{PT} + n^{\circ}\text{REFORÇ})] + (n^{\circ}\text{ACIS} * 3) + (n^{\circ}\text{pt} * 2) + (n^{\circ}\text{comp.} * 2) + (n^{\circ}\text{reforç} * 1,5)$$

Amb la finalitat d'informar regularment els pares, mares o tutors/es legals dels/les alumnes el/la mestre/a de PT informarà per escrit i per mitjà d'entrevista amb una periodicitat trimestral. Esta informació, que es canalitzarà a través del/la mestre/a tutor/a s'adjuntarà al butlletí de notes segons un model de comunicació confeccionat pel propi centre i comú en cas que hi haja dos especialistes de PT.

L'article dènou de l'ordre 16 de juliol de 2001, especifica les funcions del/la mestre/a d'audició i llenguatge:

- a) Participar en la prevenció, detecció, avaluació i seguiment dels problemes relacionats amb el llenguatge i la comunicació.
- b) Col·laborar en l'elaboració d'adaptacions curriculars en l'àmbit de la seua competència.
- c) Intervindre directament sobre l'alumnat que presenta trastorns del llenguatge i la comunicació.
- d) Informar i orientar als pares, mares o tutors/es legals dels i les alumnes amb què intervé a fi d'aconseguir una major col·laboració i implicació en els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- e) Coordinar-se amb tots els i les professionals que intervenen en l'educació de l'alumnat amb NEE.

Seràn d'atenció preferent en Audició i Llenguatge aquells/es alumnes que presenten trastorns del llenguatge que afecten greument el seu desenrotllament cognoscitiu i les seues possibilitats d'accés al currículum, així com els i les alumnes amb gran afecció en l'expressió verbal que dificulte seriosament la seua parla.

La intervenció en Audició i Llenguatge es determinarà en funció de la patologia i de l'edat de l'alumne/a. Tindrà atenció prioritària aquells xiquets i xiquetes de menor edat amb el següent ordre:

1. Alumnes amb afàsia i TEL i alumnes amb diversitat funcional auditiva severa i profunda.
2. Alumnes amb diversitat funcional auditiva mitjana.
3. Alumnes amb Retard Simple del Llenguatge.
4. Alumnes amb Disàrtria.
5. Alumnes amb Disglòssia.
6. Alumnes amb Disfèmia que dificulte greument la seua comunicació.
7. Alumnes amb Disfonia (prescriptiu informe mèdic de l'otorinolaringòleg). Aquest informe s'actualitzarà cada curs per a la intervenció. Aquesta tindrà una durada trimestral.
8. Altres dificultats: dislàlies, retràs per capacitat límit...

La intervenció podrà realitzar-se a l'aula ordinària o a l'aula d'Audició i Llenguatge a criteri del/de la professional i en coordinació amb el/la psicopedagog/a del centre. En el cas de l'aula d'Audició i Llenguatge amb un màxim de 3 alumnes per sessió. Les

sessions tindran una duració recomanada compresa entre un mínim de 30 i un màxim de 45 minuts.

Amb la finalitat d'informar regularment els pares, mares o tutors/es legals dels/les alumnes el/la mestre/a d'audició i llenguatge informarà per escrit amb una periodicitat trimestral. Esta informació, que es canalitzarà a través del/la mestre/a tutor/a s'adjuntarà al butlletí de notes segons un model de comunicació confeccionat pel propi centre i comú en cas que hi haja dos especialistes d'AL.

Pel que fa a l'educador/a d'Educació Especial les seues funcions són les que apareixen a la Llei 10/2010, de 9 de juliol, de la Generalitat, de Ordenació i Gestió de la funció Pública Valenciana: Activitats de col·laboració, preparació, gestió de la informació, inspecció d'activitats, actualització i tramitació de documentació, elaboració i administració de dades, inventaris i manteniment d'equips i aplicacions i, en general, les pròpies de la professió relacionades amb els programes per a l'autonomia personal i social i en els programes educatius del centre.

El/la psicopedagog/a atenent al Decret 131/1994, de 5 de juliol, pel qual es regulen els serveis especialitzats d'orientació educativa, psicopedagògica i professional al Capítol I, article tercer estableix com a funcions generals:

- a) Participar en el suport i assessorament als centres.
- b) Elaborar i difondre materials i instruments d'orientació educativa i d'intervenció sociopsicopedagògica.
- c) Coordinar les activitats d'orientació educativa i sociofamiliar que es realitzen als centres.
- d) Assessorar el professorat en el tractament de la diversitat de l'alumnat.
- e) Assessorar el professorat en el disseny de procediments i instruments d'avaluació, tant de les aprenentatges de l'alumnat, com del mateix procés d'ensenyament.
- f) Detectar les condicions personals i socials que faciliten o dificulten el procés d'Ensenyament-aprenentatge de l'alumne/a.
- g) Realitzar l'avaluació i la valoració psicopedagògica per a determinar escolarització i ACIS.
- h) Col·laborar en l'orientació acadèmica.
- i) Portar a terme l'orientació psicopedagògica, sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- j) Col·laborar en l'orientació de l'alumnat en els processos de transició a altres etapes.
- k) Assessorar a les famílies.

10. CRITERIS D'IMPLANTACIÓ I RETIRADA DELS SUPORTS EDUCATIUS

Els criteris per a implantar i retirar els suports estaran directament vinculats als processos d'avaluació que es duguen terme per part dels diferents equips docents i del psicopedagog del centre.

L'avaluació és una part integrant del procés d'aprenentatge de tot alumne. Té una funció reguladora de tot el procés, ja que permet al/la docent decidir i adaptar les estratègies pedagògiques a les característiques de cadascun dels i les alumnes i constatar-ne el progrés a mesura que avança en els aprenentatges.

Si alguna cosa evidencia l'avaluació és la diversitat de l'alumnat. L'aplicació dels criteris d'avaluació permet identificar les necessitats de suport de cada alumne/a i el camí que hem de recórrer.

L'avaluació psicopedagògica és un procés que s'inicia a partir de la demanda de detecció de necessitats de suport educatiu d'un alumne/a, que es duu a terme en el context educatiu, amb la col·laboració dels docents i d'altres agents educatius implicats.

L'avaluació psicopedagògica té per finalitat la identificació de les fortaleces i competències de l'alumne/a, de les barreres que li dificulten l'aprenentatge, així com l'orientació en la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreixi el seu desenvolupament personal i d'aprenentatge.

L'avaluació psicopedagògica la realitza el psicopedagog del centre, i ha de comptar amb la col·laboració, la complicitat i el consentiment de la família i del mateix alumne/a.

Les accions educatives que el centre du a terme per donar resposta a les necessitats de l'alumne en seran els antecedents i formaran part del procés d'avaluació psicopedagògica que s'inicia en el moment de la demanda. Des del primer moment, és un procés compartit entre els diferents professionals, la família i l'alumne/a.

L'avaluació psicopedagògica s'articula a partir de l'anàlisi i la recollida d'informació rellevant sobre el funcionament de l'alumne en interacció amb el context educatiu i sobre la interpretació dels diferents components i sistemes —alumnat, família, centre i entorn— que intervenen en el procés educatiu i d'aprenentatge.

Aquesta recollida i anàlisi d'informació comprèn:

- Informació rellevant sobre el desenvolupament personal i social de l'alumne/a, la seua capacitat de comunicació i de relació amb els altres, i el nivell d'assoliment de les competències bàsiques, amb la utilització d'una varietat d'eines qualitatives i participatives.
- L'evolució escolar, la intensitat de les mesures i els suports rebuts, i les orientacions per planificar la resposta educativa.
- Les avaluacions, diagnòstics i orientacions dels equips destinats a l'atenció als infants i d'altres professionals col·legiats.
- La interpretació de les dades recollides.
- La reflexió conjunta amb els professionals, la família i l'alumne/a, si l'edat ho permet, per construir la resposta educativa en col·laboració i coresponsabilitat.

Formen part del procés d'avaluació psicopedagògica totes les actuacions vinculades a la devolució, al contrast de tot allò que s'ha valorat i recollit amb tots els agents implicats, el centre, la família i l'alumne.

Cal entendre tot aquest camí com un procés de reflexió del centre i d'acompanyament mutu de tots els agents implicats en el procés.

L'avaluació psicopedagògica farà una revisió específica i actualització anualment. Especialment a l'inici de cada etapa i quan l'evolució personal i educativa de l'alumne o el seu context educatiu ho requereixin.

11. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL PADIE

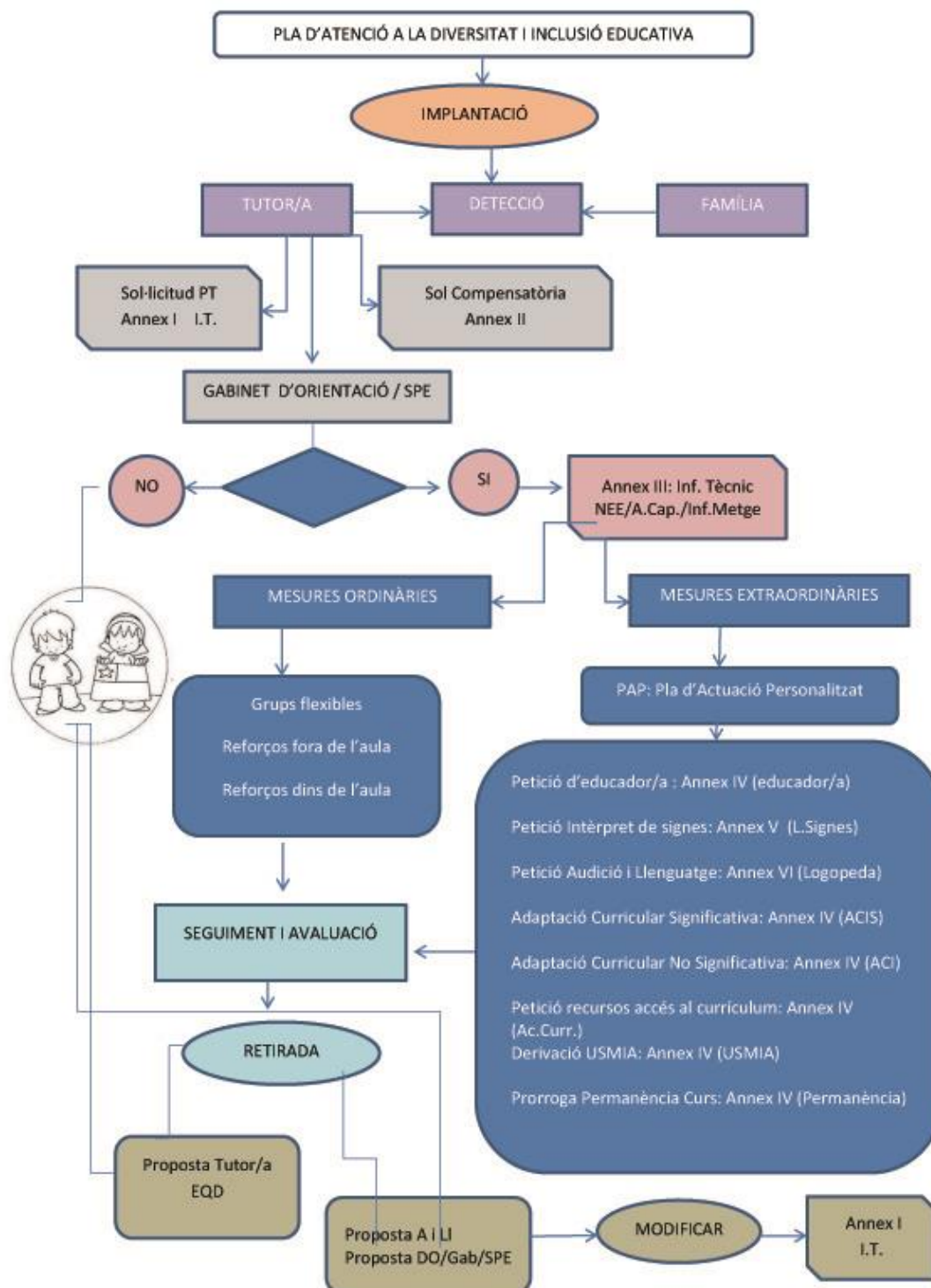
Les mesures d'atenció que es promouen en aquest document i adoptades al centre s'avaluen:

- En realitzar-se les revisions dels documents del centre. El PADIE ha de ser revisat com a mínim coincidint amb la revisió dels documents del centre del qual en forma part.
- A les reunions de Comissió de Coordinació Pedagògica, al menys una vegada cada trimestre per a revisar el contingut del document i valorar la seva funcionalitat.
- A la revisió de la PGA que es duu a terme al centre i a la memòria anual, tant per cada nivell com per equips docents, equip de suport, especialistes, etc.
- A les reunions d'equips docents.

Qualsevol modificació d'aquest pla ha de ser plantejada i acceptada pel claustre de professors/es i incorporada al PEC.

12. ANNEXES

a. ANNEX GENERAL – Diagrama de flux

b. ANNEX I SOL·LICITUD D'INFORME PSICOPEDAGÒGIC

 GENERALITAT VALENCIANA		INFORME PSICOPEDAGÒGIC <i>(Atenció en EE: PT o ALL)</i>	
COGNOMS		NOM	
DOMICILI (CARRER/PLAÇA I NÚMERO)			LOCALITAT
TELÈFON		NACIONALITAT	
DATA DE NAIXEMENT		EDAT anys	
SEXE Home ☐ Dona ☐		MARE, PARE O TUTORS LEGALS	
NIA	ESCOLARITZAT/DA Si ☐ No ☐	NIVELL ACADÈMIC	CICLE O CURS
CENTRE DOCENT		CODI DEL CENTRE	LOCALITAT
DATA DE L'INFORME:			
Les dades personals que conté l'imprès podran ser incloses en un fitxer per al tractament per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències, i es podrà dirigir a qualsevol òrgan seu per a exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, segons disposa la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm. 298, de 14 de desembre de 1999).			

	GENERALITAT VALENCIANA	INFORME PSICOPEDAGÒGIC			
COGNOMS:			NOM:		
A INFORMACIÓ DISPONIBLE					
<i>Marca amb "X"</i>		NO	SI	DATA	
Informe mèdic					
Informe psicopedagògic					
Aspectes escolars o acadèmics					
Aspectes sociofamiliars					
OBSERVACIONS:					
B RECURSOS I FONTS UTILITZADES EN L'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA					
RECURSOS I FONTS		DATA		RECURSOS I FONTS	
C VALORACIÓ FUNCIONAL DE LES DADES OBTINGUDES EN L'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA					
VALORACIÓ FUNCIONAL DE LES DADES OBTINGUDES EN L'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA: competències cognitives, cicle o curs de referència, estils d'aprenentatge i altres aspectes psicopedagògics i socioafectius que es consideren d'interès. Evolutiu-salud: Escolar: Familiar : Avaluació i valoració psicopedagògica: Nivell de competència curricular: Estil d'aprenentatge: Socialització: Necessitats de suport requerit: especialització i intensitat del suport Nivell de resposta requerit: Criteris de retirada del suport:					

D	IDENTIFICACIÓ DE NECESSITATS EDUCATIVES	
	Especials permanents	Derivades de... (segons classificació de l'OMS / DSM-IV)
X	Especials temporals	
	De sobredotació	

	GENERALITAT VALENCIANA	INFORME PSICOPEDAGÒGIC		
E	CONCLUSIONS			
És procedent l'aplicació de la mesura sol·licitada? <i>(Marca amb "X")</i>				
	SÍ: Atenció pels especialistes de:			
	NO:			
	NO és procedent la mesura sol·licitada, però sí la mesura següent (1)			
(1)				
Orientacions per a la realització del Pla d'Actuació Personalitzat				
Criteris que fonamenten la decisió:				
Raons que justifiquen l'aplicació de la mesura:				
ATENCIÓ EDUCATIVA				
ATENCIÓ EDUCATIVA		<i>Indicar amb "X"</i>	Prioritat: indicar els apartats de les ordres corresponents	Observacions
Mestre/a d'E.E.: Pedagogia Terapèutica			Ordre 16/07/2001.	
Mestre/a d'E.E.: Audició i Llenguatge			Ordre 16/07/2001.	
Educador/a d'E.E.			Ordre 16/07/2001	
Fisioterapeuta				
<i>(Estes mesures s'aplicaran quan corresponga, d'acord amb el pla d'actuació)</i>				
Autors de l'informe (1):				
Nom i cognoms		Com a...	Data	Firma
(1) No s'omplirà quan s'ompliga el pla d'actuació.				

c. ANNEX II. Informe de Compensació Educativa

ANNEX VI / ANEXO VI

 GENERALITAT VALENCIANA	DETERMINACIÓ DE LES NECESSITATS DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA DETERMINACIÓN DE LAS NECESIDADES DE COMPENSACIÓN EDUCATIVA	MF031642
A DADES DE L'ALUMNE/A DATOS DEL ALUMNO/A		
COGNOMS / APELLIDOS		NOM / NOMBRE
DOMICILI (CARRER/PLAÇA I NÚMERO) / DOMICILIO (CALLE/PLAZA Y NÚMERO)		LOCALITAT / LOCALIDAD
TELÈFON / TELÉFONO	NACIONALITAT / NACIONALIDAD	DATA DE NAIXEMENT FECHA DE NACIMIENTO (dd/mm/aaaa)
		EDAT / EDAD ANYS / AÑOS MESOS / MESES
SEXE / SEXO ☐ M ☐ F	MARE, PARE O TUTOR/LEGAL / MADRE, PADRE O TUTOR/ES LEGALES	
NIVELL ACADÈMIC / NIVEL ACADÉMICO		CICLE O CURS / CICLO O CURSO
CENTRE DOCENT / CENTRO DOCENTE		CODI / CÓDIGO LOCALITAT / LOCALIDAD
B TUTOR/A DE L'ALUMNE/A TUTOR/A DEL ALUMNO/A		
COGNOMS / APELLIDOS		NOM / NOMBRE
D'acord amb la informació disponible i el coneixement de l'alumne o alumna és convenient determinar si té necessitats de compensació educativa, a la vista dels factors següents (marque amb x): De acuerdo con la información disponible y el conocimiento del alumno o alumna es conveniente determinar si tiene necesidades de compensación educativa, a la vista de los siguientes factores (1) (marcar con x):		
☐ Socials i econòmics (residència en zona desfavorida...) / Sociales y económicos (residencia en zona desfavorecida...)		
☐ Culturals (minories en situació de desavantatge social...) / Culturales (minorías en situación de desventaja social...)		
☐ Geogràfics (zones rurals...) / Geográficos (zonas rurales...)		
☐ Ètnics (minories en situació de desavantatge social...) / Étnicos (minorías en situación de desventaja social...)		
☐ Familiars (protecció social del menor, itinerància familiar...) / Familiares (protección social del menor, itinerancia familiar...)		
☐ Educatius (incorporació tardana al sistema educatiu, retard en l'escolarització, escolarització irregular...) / Educativos (incorporación tardía al sistema educativo, retraso en la escolarización, escolarización irregular...)		
JUSTIFICACIÓ DELS FACTORS INDICATS / JUSTIFICACIÓN DE LOS FACTORES INDICADOS		
Es remet al servei psicopedagògic escolar, al gabinet psicopedagògic autoritzat, al departament d'orientació o a qui en tinga atribuïdes les funcions en data: / Se remite al servicio psicopedagógico escolar, gabinete psicopedagógico autorizado, departamento de orientación o quien tenga atribuidas sus funciones en fecha:		
Signatura del tutor: Firma del tutor:		
Nota: Els apartats A i B seran emplenats pel tutor o tutora de l'alumne o alumna. Los apartados A y B serán cumplimentados por el tutor o tutora del alumno o alumna.		
(1) Entre parèntesis hi ha alguns factors a manera d'orientació per al tutor o tutora. Entre paréntesis se encuentran algunos factores a modo de orientación para el tutor o tutora.		
Les dades personals que conté l'imprès podran ser inclosos en un fitxer perquè siguin tractades per la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, fent ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències, i es podran dirigir a qualsevol òrgan seu per a exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, segons disposa la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm. 296, de 14 de desembre de 1999). Los datos personales contenidos en este impreso podrán ser incluidos en un fichero para su tratamiento por la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, en el uso de las funciones propias que tiene atribuidas en el ámbito de sus competencias, pudiendo dirigirse a cualquier órgano de la misma para ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición, según lo dispuesto en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal (BOE nº 296, de 14 de diciembre de 1999).		
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT - SERVEI D'AVALUACIÓ I ESTUDIS CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, INVESTIGACIÓN, CULTURA Y DEPORTE - SERVICIO DE EVALUACIÓN Y ESTUDIOS		

08/06/16

ANNEX VI / ANEXO VI

 GENERALITAT VALENCIANA	DETERMINACIÓ DE LES NECESSITATS DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA DETERMINACIÓN DE LAS NECESIDADES DE COMPENSACIÓN EDUCATIVA
C DETERMINACIÓ DE LES NECESSITATS DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA DETERMINACIÓN DE LAS NECESIDADES DE COMPENSACIÓN EDUCATIVA	
Pel servei psicopedagògic escolar, gabinet psicopedagògic autoritzat, departament d'orientació o qui en tinga atribuïdes les funcions. Por el servicio psicopedagógico escolar, gabinete psicopedagógico autorizado, departamento de orientación o quien tenga atribuidas sus funciones.	
COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
Informació disponible elaborada per / Información disponible elaborada por	
☐ Serveis socials municipals Servicios sociales municipales ☐ Serveis socials competents en protecció de menors de la Conselleria de Benestar Social Servicios sociales competentes en protección de menores de la Consejería de Bienestar Social ☐ El centre educatiu El centro educativo ☐ Altres serveis Otros servicios	
Vista la informació aportada pel tutor o tutora, així com una altra disponible de l'alumne o alumna abans esmentat o esmentada, determine que l'alumne o alumna objecte d'aquest informe presenta necessitats de compensació educativa que dificulten la seua inserció escolar degudes a (marque amb x):	
Vista la información aportada por el tutor o tutora, así como otra disponible del alumno o alumna antes citado o citada, determino que el alumno o alumna objeto de este informe presenta necesidades de compensación educativa que dificultan su inserción escolar debidas a (marcar con x):	
☐ Incorporació tardana al sistema educatiu. Incorporación tardía al sistema educativo. ☐ Retard en l'escolarització o desconeixement dels idiomes oficials de la Comunitat Valenciana per ser immigrant o refugiat. Retraso en la escolarización o desconocimiento de los idiomas oficiales de la Comunidad Valenciana por ser inmigrante o refugiado. ☐ Pertinença a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge social. Pertenencia a minorías étnicas o culturales en situación de desventaja social. ☐ Escolarització irregular, per itinerància familiar o per abandonaments educatius reiterats o periòdics. Escolarización irregular, por itinerancia familiar o por abandonos educativos reiterados o periódicos. ☐ Residència en zones socialment, culturalment o econòmicament desfavorides. Residencia en zonas social, cultural o económicamente desfavorecidas. ☐ Dependència d'institucions de protecció social del menor. Dependencia de instituciones de protección social del menor. ☐ Inadaptacions al medi escolar i a l'entorn educatiu. (1). Inadaptaciones al medio escolar y al entorno educativo (1).	
ES RECOMANA LA INCORPORACIÓ DE L'ALUMNE O ALUMNA A: / SE RECOMIENDA LA INCORPORACIÓN DEL ALUMNO ALUMNA A (2):	
(Empty space for recommendation)	
Es trameta a la direcció del centre en data: / Se remite a la dirección del centro en fecha: _____	
Signatura: Firma: _____	
(Pel servei psicopedagògic escolar, gabinet psicopedagògic autoritzat, departament d'orientació o qui en tinga atribuïdes les funcions.) (Por el servicio psicopedagógico escolar, gabinete psicopedagógico autorizado, departamento de orientación o quien tenga atribuidas sus funciones.)	
Nota: L'apartat C serà emplenat pel personal del servei psicopedagògic escolar, pel gabinet psicopedagògic autoritzat, pel departament d'orientació o qui en tinga atribuïdes les funcions, que atenga al centre en què està escolaritzat l'esmentat alumne o alumna. El apartado C será cumplimentado por el personal del servicio psicopedagógico escolar, gabinete psicopedagógico autorizado, departamento de orientación o quien tenga atribuidas sus funciones, que atienda al centro en el que está escolarizado el citado alumno o alumna.	
(1) En aquest cas, continua en la pàgina següent. En este caso, continúa en la página siguiente.	
(2) Indique el programa del centre diferent dels establerts com a mesures d'atenció a la diversitat: ACIS, accés al currículum, PDC... Indicar el programa del centro distinto de los establecidos como medidas de atención a la diversidad: ACIS, acceso al currículo, PDC...	
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT - SERVEI D'AVALUACIÓ I ESTUDIS CONSEJERÍA DE EDUCACIÓN, INVESTIGACIÓN, CULTURA Y DEPORTE - SERVICIO DE EVALUACIÓN Y ESTUDIOS	

MF031642

CHAP - AC

DIN - A4

JA - 18780 - 02 - E

08/06/16

 GENERALITAT VALENCIANA	DETERMINACIÓ DE LES NECESSITATS DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA DETERMINACIÓN DE LAS NECESIDADES DE COMPENSACIÓN EDUCATIVA		MF031642
INADAPTACIONS AL MEDI ESCOLAR I A L'ENTORN EDUCATIU INADAPTACIONES AL MEDIO ESCOLAR Y AL ENTORNO EDUCATIVO			
D CONCLUSIONS CONCLUSIONES			
CRITERIS I RAONS QUE FONDAMENTEN LA DETERMINACIÓ DE LA INADAPTACIÓ AL MEDI ESCOLAR I AL SISTEMA EDUCATIU CRITERIOS Y RAZONES QUE FUNDAMENTAN LA DETERMINACIÓN DE LA INADAPTACIÓN AL MEDIO ESCOLAR Y AL ENTORNO EDUCATIVO			
E PROPOSTES D'ACTUACIÓ PROPUESTAS DE ACTUACIÓN			
RECOMANACIONS METODOLÒGIQUES RECOMENDACIONES METODOLÓGICAS			
ACTIVITATS RECOMANADES PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES HABILITATS SEGÜENTS I L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES SEGÜENTS ACTIVIDADES RECOMENDADAS PARA EL DESARROLLO DE LAS SIGUIENTES HABILIDADES Y LA ADQUISICIÓN DE LAS SIGUIENTES COMPETENCIAS			
ATENCIÓ EDUCATIVA / ATENCIÓN EDUCATIVA			
NOM DE LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA NOMBRE DE LA INTERVENCIÓN EDUCATIVA	HORES SETMANALS HORAS SEMANALES	OBSERVACIONS OBSERVACIONES	
			CHAP - AC
Es tramet a la direcció del centre en data / Se remite a la dirección del centro en fecha: _____			
Signatura: _____ Firma: _____			
(Pel servei psicopedagògic escolar, el gabinet psicopedagògic autoritzat, el departament d'orientació o qui en tinga atribuïdes les funcions.) (Por el servicio psicopedagógico escolar, gabinete psicopedagógico autorizado, departamento de orientación o quien tenga atribuidas sus funciones.)			
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT - SERVEI D'AVALUACIÓ I ESTUDIS CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, INVESTIGACIÓN, CULTURA Y DEPORTE - SERVICIO DE EVALUACIÓN Y ESTUDIOS			08/06/16

(12) EXEMPLAR PER A L'ADMINISTRACIÓ / EJEMPLAR PARA LA ADMINISTRACIÓN

d. ANNEX III. Model Informe Tècnic

 GENERALITAT VALENCIANA		INFORME PSICOPEDAGÒGIC	
COGNOMS		NOM	
DOMICILI (CARRER/PLAÇA I NÚMERO)			LOCALITAT
TELÈFON		NACIONALITAT	
DATA DE NAIXEMENT		EDAT anys	
SEXE Home ☐ Dona ☐		MARE, PARE O TUTORS LEGALS	
NIA	ESCOLARITZAT/DA Si ☐ No ☐	NIVELL ACADÈMIC	CICLE O CURS
CENTRE DOCENT		CODI DEL CENTRE	LOCALITAT
DATA DE L'INFORME:			
Les dades personals que conté l'imprès podran ser incloses en un fitxer per al tractament per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències, i es podrà dirigir a qualsevol òrgan seu per a exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, segons disposa la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm. 298, de 14 de desembre de 1999).			

	GENERALITAT VALENCIANA	INFORME PSICOPEDAGÒGIC			
COGNOMS:			NOM:		
A INFORMACIÓ DISPONIBLE					
<i>Marca amb "X"</i>		NO	SI	DATA	
Informe mèdic					
Informe psicopedagògic					
Aspectes escolars o acadèmics					
Aspectes sociofamiliars					
OBSERVACIONS:					
B RECURSOS I FONTS UTILITZADES EN L'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA					
RECURSOS I FONTS		DATA		RECURSOS I FONTS	
C VALORACIÓ FUNCIONAL DE LES DADES OBTINGUDES EN L'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA					
VALORACIÓ FUNCIONAL DE LES DADES OBTINGUDES EN L'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA: competències cognitives, cicle o curs de referència, estils d'aprenentatge i altres aspectes psicopedagògics i socioafectius que es consideren d'interès. Evolutiu-salud: Escolar: Familiar : Avaluació i valoració psicopedagògica: Nivell de competència curricular: Estil d'aprenentatge: Socialització: Necessitats de suport requerit: especialització i intensitat del suport Nivell de resposta requerit: Criteris de retirada del suport:					

D	IDENTIFICACIÓ DE NECESSITATS EDUCATIVES	
	Especials permanents	Derivades de... (segons classificació de l'OMS / DSM-IV)
X	Especials temporals	
	De sobredotació	

	GENERALITAT VALENCIANA		INFORME PSICOPEDAGÒGIC	
	E CONCLUSIONS			
És procedent l'aplicació de la mesura sol·licitada? <i>(Marca amb "X")</i>				
Sí: Atenció pels especialistes de:				
NO:				
NO és procedent la mesura sol·licitada, però sí la mesura següent (1)				
(1)				
Orientacions per a la realització del Pla d'Actuació Personalitzat				
Criteris que fonamenten la decisió:				
Raons que justifiquen l'aplicació de la mesura:				
ATENCIÓ EDUCATIVA				
ATENCIÓ EDUCATIVA		<i>Indicar amb "X"</i>	Prioritat: indicar els apartats de les ordres corresponents	Observacions
Mestre/a d'E.E.: Pedagogia Terapèutica			Ordre 16/07/2001.	
Mestre/a d'E.E.: Audició i Llenguatge			Ordre 16/07/2001.	
Educador/a d'E.E.			Ordre 16/07/2001	
Fisioterapeuta				
<i>(Estes mesures s'aplicaran quan corresponga, d'acord amb el pla d'actuació)</i>				
Autors de l'informe (1):				
Nom i cognoms		Com a...	Data	Firma
(1) No s'omplirà quan s'ompliga el pla d'actuació.				

	GENERALITAT VALENCIANA	INFORME PSICOPEDAGÒGIC		
F PROPOSTA DEL PLA D'ACTUACIÓ EN LA MODALITAT D'ESCOLARITAT				
<i>(Marca amb "X")</i>				
A l'inici de l'escolarització				
Modificació de la Modalitat d'Escolaritat				
Centre ordinari				
Centre Específic d'Educació Especial				
Descripció de l'escolaritat:				
ATENCIÓ EDUCATIVA				
ATENCIÓ EDUCATIVA	<i>Indicar amb "X"</i>	Prioritat: indicar els apartats de les ordres corresponents	Observacions	
Mestre/a d'E.E.: Pedagogia Terapèutica		Ordre 16/07/01 18.		
Mestre/a d'E.E.: Audició i Llenguatge		Ordre 16/07/01 19.		
Educador/a d'E.E.		Ordre 16/07/01 20		
Fisioterapeuta		Ordre 16/07/01 21		
RECURSOS MATERIAIS (D'acord amb les Instruccions de la Direcció General d'Ensenyament, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió i reutilització de materials individuals destinats a l'alumnat amb necessitats educatives especials).				
ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES				
Autors/res de l'informe				
Nom i cognoms	Com a...	Data	Firma	

e. ANNEX IV. Model de petició educador/a EE.

INFORMACIÓN COMPLEMENTARIA AL INFORME O INFORMES
PSICOPEDAGÓGICOS DEL ALUMNADO PARA EL QUE SE SOLICITA EL RECURSO
DE EDUCADOR DE EDUCACIÓN ESPECIAL

CENTRO:		CÓDIGO:
LOCALIDAD:		
NOMBRE Y APELLIDOS DEL ALUMNO/A:		ETAPA:
		CURSO:
		GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:		EDAD:
IDENTIFICACIÓN DE LA NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIALES		
El alumno o alumna presenta necesidades educativas especiales unidas a: ☐ trastornos profundos del desarrollo (psicosis, autismo) ☐ trastorno generalizado del desarrollo ☐ plurideficiencia con discapacidad motórica ☐ retraso mental grave y profundo ☐ retraso mental moderado		
FUNCIONES DEL EDUCADOR DE EDUCACIÓN ESPECIAL QUE SE REQUIEREN PARA ATENDER A SUS NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIALES		
FUNCIONES	DEDICACIÓN TOTAL	DEDICACIÓN PARCIAL (indicar horario de atención)
☐ cuidado durante los tiempos de recreo		
☐ cuidado durante los tiempos de comedor		
☐ cuidado para el traslado		
participación en el desarrollo y aplicación de		

programas educativos de:		
() control de esfínteres.		
() hábitos de higiene.		
() masticación.		
() deglución.		
participación en el desarrollo y aplicación de programas de:		
() autonomía personal.		
() modificación de conducta.		
() comunicació		
() realizar actividades extraescolares de juego y tiempo libre		

OBSERVACIONES:

En a, de de

El/La Orientador/a

f. ANNEX V. Model de petició intèrpret de signes

- g. ANNEX VI. Informe de valoració Audició i Llenguatge. Model d'avaluació. Pla de treball i avaluació.

h. ANNEX VII. Informe de PT

INFORME PEGAGOGIA TERAPÈUTICA
CURS 2018/19

CEIP LES COMES

Alumne _____

Grup:

I-Iniciat EP- En Procés A-Aconseguit

ÀREA:	NIVELL:			
BLOC 1.				
INDICADORS D'ÈXIT		1 ^r T	2 ⁿ T	3 ^r T

ÀREA	NIVELL:			
BLOC 1.				
INDICADORS D'ÈXIT		1 ^r T	2 ⁿ T	3 ^r T

ÀREA	NIVELL:			
BLOC 1.				
INDICADORS D'ÈXIT		1 ^r T	2 ⁿ T	3 ^r T

Sempre, De vegades, Mai

ALTRES DADES		1 ^r Trimestre	2 ^o Trimestre	3 ^r Trimestre
ACTITUDS I HÀBITS DE TREBALL	Assisteix amb regularitat			
	Respecta les normes establertes			
	Cuida el material			
	És participatiu/va			
	Atén a les explicacions			
	Reflexiona abans d'iniciar la tasca			
	Treballa en silenci			
	És independent en la realització de tasques			
	Té iniciativa en el treball			
	Utilitza estratègies autoreguladores			
	És distreu amb facilitat			
	Se li reforça amb elogis			
	Accepta les crítiques			
	Es desmotiva fàcilment			
	Té dificultats en les relacions interpersonals			
COL·LABORACIÓ FAMÍLIA-ESCOLA	Tenen entrevistes periòdiques amb el/la tutor/a			
	Acudeixen al centre quan són citats			
	Estan implicats en el procés educatiu del seu fill/a			

VALORACIÓ GENERAL DE L'ALUMNE/A	
1 ^r TRIMESTRE	
2 ⁿ TRIMESTRE	
3 ^r TRIMESTRE	
PROPOSTES DE MILLORA	

Mestra de Pedagogia Terapèutica: Vicenta Navarro Climent
Data: _____

DOCUMENT DE NO CONTINUITAT EN EL TRACTAMENT DE L'ESPECIALISTA DE PEDAGOGIA TERAPÈUTICA

L'alumne/a

Que ha estat rebent atenció de PT des de _____ és donat d'alta en el tractament pels següents motius:

1. Ha superat tots els objectius previstos	
2. S'han superat tots els objectius que possibiliten els aprenentatges escolars i les relacions intercomunicatives	
3. No ha superat el punt 2 però es troba en una fase d'estancament que impossibilita una millora	
4. Té un fort absentisme escolar que impossibilita seguir un programa de recuperació	
5. Ha causat baixa escolar en el Centre	
6. Ha canviat de modalitat d'escolarització a Centre específic	

o Combinada	
7. Ha promocionat a l'ESO	
8. Els pares decideixen que no rebrà aquesta atenció	
9. Altres	

Observacions:

En L'Alcúdia a _____ de _____ de 20_____

Especialista de PT

Psicopedagog

Tutor/a

Vicenta Navarro Climent

Antonio Dauder Zornoza

.....

i. ANNEX VIII. MODEL ACIS

ADAPTACIÓ CURRICULAR INDIVIDUAL SIGNIFICATIVA
2018/19

CURS

DADES DE L'ALUMNE	
Nom i cognoms	
NIA	
Data de naixement	
Curs	
Tutor/a	
Data últim Informe psicopedagògic	
Diagnòstic	
Observacions	
INTERVENCIÓ	
Àrea/es	
Nivell de Competència Curricular	
Tipus d'adaptació	_____ Suport _____ AAC _____ ACI ____X____ ACIS
Modalitat de la intervenció	_____ Dins de l'aula ordinària _____ A l'aula de PT
Nombre de sessions	
Mestra de Pedagogia Terapèutica	
Recursos	

CENTRE: CEIP LES COMES CODI:46000811	NOM I COGNOMS:
LOCALITAT: L'ALCÚDIA	CURS: 201__/_ GRUP:

OBJETIUS	CONTINGUTS	CRITERIS D 'AVALUACIÓ	RESPONSABLE	MATERIALS DIDÀCTICS	DATA AVALUACIÓ
			MESTRE TUTOR MESTRA DE PT	- EL MATERIAL DE L'ALUMNE - MATERIAL AMB SUPORT AUDIOVISUAL I INFORMÀTIC	

L'Alcúdia a, de de 201__

El/La Tutor/a

Signat:

Vist el corresponent expedient i, prèvia audiència dels pares o tutors legals de l' alumne o alumna, l 'Equip Docent del seu grup autoritza la present Adaptació Curricular Individual Significativa en la sessió celebrada el dia ____ de _____ de 201__.

L'Alcúdia a, de de 201__

El/La Director/a:

DADES DE L'ALUMNE	
Nom i cognoms	
NIA	
Data de naixement	
Curs	
Tutor/a	
Data últim Informe psicopedagògic	
Diagnòstic	
Observacions	
INTERVENCIÓ	
Àrea/es	
Nivell de Competència Curricular	
Tipus d'adaptació	_____ Suport _____ AAC <u> X </u> ACI _____ ACIS
Modalitat de la intervenció	<u> X </u> Dins de l'aula ordinària _____ A l'aula de PT
Nombre de sessions	
Mestra de Pedagogia Terapèutica	

Recursos	
CENTRE: CEIP LES COMES CODI:46000811	NOM I COGNOMS:
LOCALITAT: L'ALCÚDIA	CURS: 201__/_ GRUP:

OBJETIUS	CONTINGUTS	CRITERIS D 'AVALUACIÓ	RESPONSABLE	MATERIALS DIDÀCTICS	DATA AVALUACIÓ
			MESTRE TUTOR MESTRA DE PT	- EL MATERIAL DE L'ALUMNE - MATERIAL AMB SUPORT AUDIOVISUAL I INFORMÀTIC	

L'Alcúdia a, de de 201__

El/La Tutor/a

Signat:

Vist el corresponent expedient i, prèvia audiència dels pares o tutors legals de l' alumne o alumna, l 'Equip Docent del seu grup autoritza la present Adaptació Curricular Individual NO Significativa en la sessió celebrada el dia ____ de _____ de 201__.

L'Alcúdia a, de de 201__

El/La Director/a:

k.ANNEX X. Sol·licitud de recursos D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

MODEL D'INFORME PER SOL·LICITAR MATERIAL INDIVIDUALITZAT

INFORME DE:

ESCOLARITZAT/DA EN EL NIVELL:

DEL CURS:

PER A SOL·LICITAR:

AMB LA SEGÜENT PRIORITAT (si es sol·licita més d'un material)

REALITZAT AMB DATA:

AUTOR DE L'INFORME:

INFORMACIO DISPONIBLE:

☐ Informe mèdic

☐ Certificat de discapacitat

☐ Valoració del/la mestre/a de AiL

☐ Valoració del/la mestre/a de pedagogia terapèutica

☐ Valoració del/la fisioterapeuta

☐ Informació de l'equip docent

☐ Altres documents

En cas d'haver seleccionat altres documents indicar:

(150 caràcters) _____

VALORACIO FUNCIONAL (indicar de forma clara i precisa, en cada un dels apartats, la informació que justifiqui la petició, prenent com a referència les indicacions del punt 2.1. de les instruccions.)

Desenvolupament cognitiu (capacitat intel·lectual, requisits bàsics (atenció, memòria, discriminació...), capacitat de planificació, de desenvolupament conceptual...)

(500 caràcters) _____

Desenvolupament motriu (tipus i grau d'afectació, nivell d'autonomia i aprofitament funcional de les capacitats motrius, ajudes que requereix...)

(500 caràcters) _____

Desenvolupament sensorial (tipus i grau de pèrdua auditiva o visual, pròtesi que utilitza, ajudes que requereix...)

(500 caràcters) _____

Desenvolupament comunicatiu i social (Intenció comunicativa, nivell de comprensió i expressió, sistemes alternatius o augmentatius (SAAC) que utilitza i resultats, capacitat de planificació i comprensió de seqüències d'esdeveniments, interacció amb el professorat i els companys...)

(500 caràcters) _____

Nivell de competència curricular

(500 caràcters) _____

Aspectes relatius a l'ús del producte (*capacitat d'utilitzar-lo, autonomia, ajudes que necessita, motivació i predisposició, entrenament previ i èxit en l'ús (ex. ordinadors i tablets), no presenta problemes greus de conducta que dificulten la seua utilització i/o manteniment en condicions adequades de seguretat.*)

(500 caràcters) _____

NEE derivades de (marcar al menys un): (*marcar el tipus de discapacitat i el diagnòstic corresponent.*

Poden fer-se més d'una selecció. Cada selecció requereix adjuntar de forma obligatòria informes mèdics actualitzats en format pdf que acrediten la discapacitat, tal com s'indica en el punt 2.2. de les instruccions.)

(Altres: especificar diagnòstic, si no pot ser arreglat en cap de les categories anteriors.

Si ell/la alumne/a disposa de certificat de discapacitat, s'enviarà junt amb l'informe mèdic corresponent, en el mateix pdf.)

___ Discapacitat intel·lectual

Informe mèdic:

Diagnòstic:

___ Discapacitat motriu

Informe mèdic rehabilitador, traumatòleg o metge spes:

Diagnòstic:

___ Discapacitat visual

Informe oftalmòleg:

Diagnòstic:

___ Discapacitat auditiva

Informe otorinolaringòleg:

Diagnòstic:

___ Trastorn d'espectre Autista

Informe mèdic:

Diagnòstic:

___ Altres :

En cas d'haver annexat altres informes, indicar els informes annexats: (200 caràcters)

Enumerar les mesures dutes a terme amb l'alumne/a al llarg de la seua escolarització. (*explicar la mesures prèvies dutes a terme al llarg de l'escolarització per a afavorir l'accés al currículum.*)

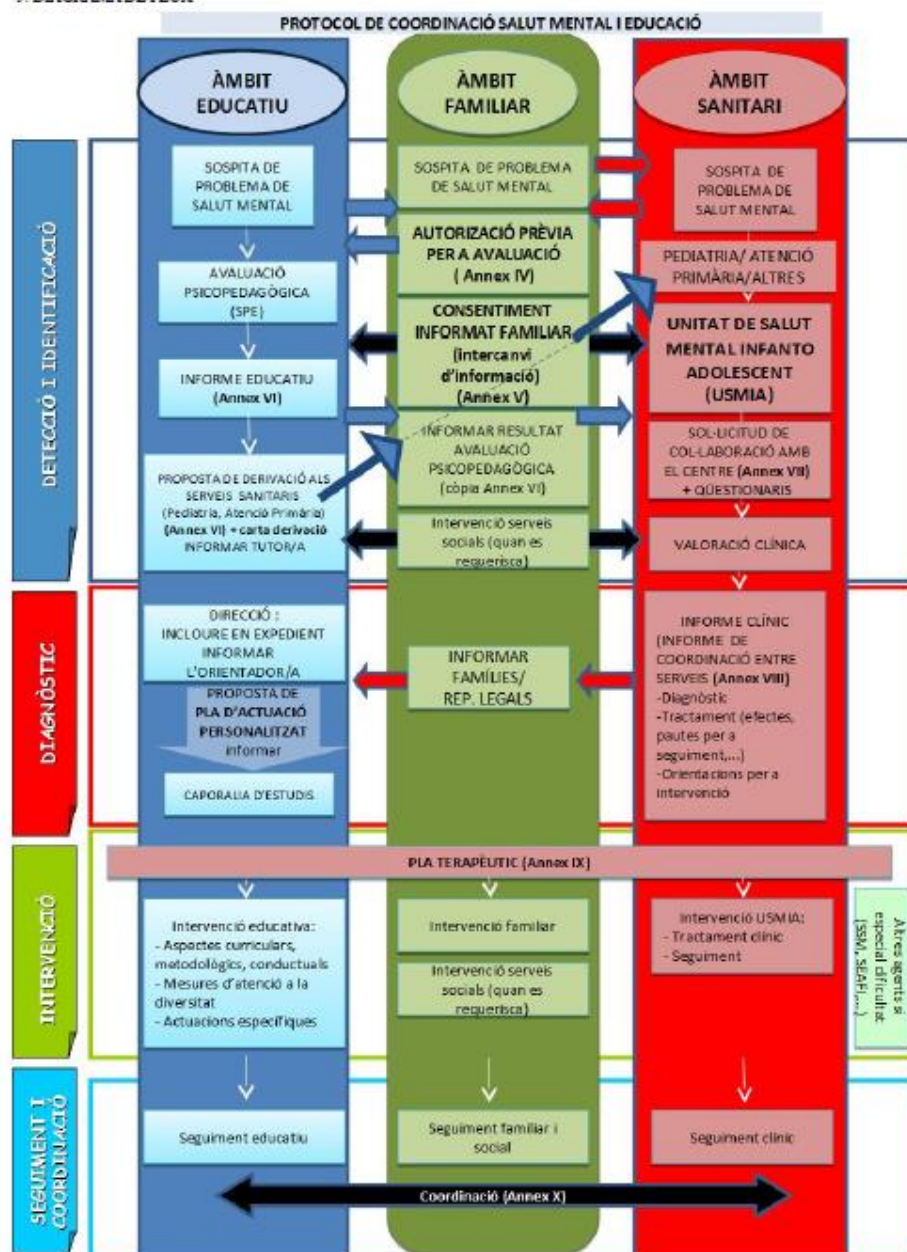
(500 caràcters) _____

Raons que justifiquen l'adopció de la mesura. (*explicar, de forma clara, les raons per les quals, basant-se en la valoració realitzada i necessitats de l'alumne/a, es requereix el producte sol·licitat.*) Veure apartat c del punt 2.2 de les instruccions

(500 caràcters) _____

k. ANNEX XI. Protocol de salut mental

9. DIAGRAMA DE FLUX

I. ANNEX XII Prórroga de permanència (repetició): Informe del Pla Individualitzat

 GENERALITAT VALENCIANA		SOL·LICITUD D'INFORME PSICOPEDAGÒGIC	
A DADES DE LA PERSONA PER A LA QUAL SE SOL·LICITA L'INFORME			
COGNOMS		NOM	
DOMICILI (CARRER/PLAÇA I NÚMERO)		LOCALITAT L'ALCÚDIA	
TELÈFON		NACIONALITAT	
DATA DE NAIXEMENT		EDAT anys	
SEXE Home ☐ Dona ☐		MARE, PARE O TUTORS LEGALS	
NIA	ESCOLARITZAT/ESCOLARITZADA Si ☐ No ☐	NIVELL ACADÈMIC	CICLE O CURS CICLE
CENTRE DOCENT CEIP LES COMES		CODI DEL CENTRE 46000811	LOCALITAT L'ALCÚDIA
B MOTIU DE LA SOL·LICITUD			
(Marca amb "X")			
Determinació de la Modalitat d'Escolaritat.			
Adaptació Curricular Individual Significativa (E. Primària i E. Secundària Obligatoria)			
Adaptació Curricular Individual (Batxillerat i Formació Professional Específica)			
Adaptació d'Accés al currículum			
Flexibilitació de curs per sobredotació intel·lectual			
Accés a un Programa de Diversificació Curricular (P.D.C.)			
Accés a un Programa d'Adaptació Curricular en Grup (P.A.C.G.)			
Prórroga d'escolarització bàsica			
Accés a un Programa de Garantia Social (P.G.S.)			
Prórroga de permanència extraordinària en Educació Primària per a l'alumnat amb n.e.e.			
Exempció de qualificació en determinades assignatures de Batxillerat			
Atenció educativa del mestre/a d'E.E.: audició i llenguatge i/o PT			

C	DIFICULTATS O PROBLEMES DETECTATS		
D	MESURES EDUCATIVES ADOPTADES ANTERIORMENT		
E	DADES DEL SOL·LICITANT		
	NOM I COGNOMS	COM A...	DATA
	SIGNATURA		
F	DIRIGIT A...		
Psicòleg del Gabinet Psicopedagògic Municipal de l'ajuntament de l'Alcúdia. Les dades personals que conté l'imprés podran ser incloses en un fitxer per al tractament per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències, i es podrà dirigir a qualsevol òrgan seu per a exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, segons disposa la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm. 298, de 14 de desembre de 1999).			

m. ANNEX XIII. Escolarització combinada. Sol·licitud. Informe de seguiment i reunions d'escolarització combinada.

n. ANNEX XIV : Flexibilitat i anticipació

- o. ANNEX XV: Informe de retirada de recursos de recolzament i/o reforç del tutor/a.

- p. ANNEX XVI: Altres models aprovats per la COCOPE per a regular l'atenció a la diversitat de l'alumnat.

ACTA AUDIÈNCIA DE PARES MARES O TUTORS/ES LEGALS

Centre: _____ Localitat: _____

Alumne/a: _____ Nivell: _____

En / na _____ en qualitat
de: _____ pare, _____ mare, o _____ tutor/a legal, de l'alumne/a dalt indicat, que presenta Necessitats
Específiques de Suport Educatiu derivades de

i que precisa la proposta de mesures d'atenció a la diversitat.

Manifesta/em que en el dia _____ he/hem estat citat/s per a ser
informat/s sobre la proposta de la mesura d'atenció a la diversitat següent:

- ☐ Es recomana l'assistència a l'aula de Pedagogia Terapèutica
- ☐ Es recomana l'assistència a l'aula d'Audició i Llenguatge
- ☐ Es recomana la realització d'ACIS (Adaptacions Curriculars Individuals Significatives) en les següents
matèries: _____

- ☐ Es recomana que romanga un any més en _____ de Primària amb els suports de

- ☐ Es recomana promoció a Centre Específic de EE

- ☐ Es recomana que promoció a 1er d'ESO en un IES amb els suports de:

Conclou l'audiència, les persones assistents com a pares o tutors legals manifesten:

- ☐ Estar d'acord amb la/s opcions indicades
- ☐ No estar d'acord amb les opcions indicades, expressant que:

_____, _____, de _____ de 20____
El pare, la mare o tutor/a legal El/la psicopedagog/a El/la tutor/a

Signat: _____ Signat: _____ Signat: _____

MESURES D'ATENCIÓ A L' ALUMNAT AMB NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU, REFORÇ, PT o altres tipus de SUPORT, Alumnat que No Promociona o Promociona amb àrees no superades.

DADES DE L'ALUMNE/A

CEIP LES COMES
46000811
L'ALCUDIA

Nom i Cognoms: _____

NIA _____

Data _____ Data de naixement: _____ Edat: _____

Tutor/a: _____ Grup: _____

HISTORIA ACADÈMICA:

El rendiment acadèmic és: ☐satisfactori ☐mitjà ☐baix ☐molt baix

Durant la seua escolarització, el rendiment acadèmic en general ha sigut:

☐satisfactori ☐mitjà ☐baix ☐molt baix

El curs passat ja rebia atenció del professorat de:

☐Pedagogia Terapèutica. ☐Audició i Llenguatge.

☐Professorat de reforç. ☐Professorat de compensatòria.

Observacions _____

DIFICULTATS DE L'ALUMNE/A:

Problemes en la competència lingüística en ☐Valencià ☐Castellà:

☐Problemes en el llenguatge oral:

☐Fonològics: Alteracions en l'articulació.

☐Sintàctics: Estructura i organització del llenguatge.

☐Semàntics: Contingut: Significat i lèxic.

☐Pragmàtica: Us del llenguatge, comunicació. ☐Problemes en el llenguatge oral:

☐Problemes en la comprensió i expressió de l'idioma.

☐Problemes en la comprensió lectora.

☐Problemes en l'expressió escrita.

Altres _____

Problemes en la competència matemàtica:

☐Problemes en les estratègies per al càlcul.

☐Dificultats per a la solució de problemes.

Altres _____

Altres dificultats:

☐Dificultats d'atenció.

☐Escassa capacitat receptiva i memorística.

☐Falta d'interès per aprendre.

☐No sap estudiar ni té hàbit de fer-ho.

☐No aprofita el temps ni sap organitzar-se.

Altres _____

OBJECTIUS A TREBALLAR AMB ELS ESPECIALISTES (PT/ALL/COMP)

- ☐ Adquirir les competències curriculars adequades al curs en el que està escolaritzat, fonamentalment en llengua i matemàtiques.
- ☐ Millorar la competència lingüística en ☐ Valencià ☐ Castellà
- ☐ Millorar la comprensió lectora.
- ☐ Millorar l'escriptura.
- ☐ Millorar les estratègies per al càlcul.
- ☐ Aprendre a solucionar problemes.
- ☐ Millorar la capacitat d'atenció i reflexió.
- ☐ Millorar l'autoestima personal i la motivació cap als aprenentatges.
- ☐ Desenvolupar hàbits d'organització i autonomia en el treball escolar a classe i si és possible a casa.
- Altres _____
-

MESURES D'ATENCIÓ

Per tal d'atendre adequadament les seues necessitats educatives, aquest/a alumne/a rebrà l'atenció educativa setmanal següent:

- ☐ Atenció per part del professorat de PT: ____ sessions de _____ i ____ sessions de _____
- ☐ Dins de l'aula ☐ Fora de l'aula
- ☐ Atenció per part del professorat d'ALL. ____ sessions ☐ Dins de l'aula ☐ Fora de l'aula
- ☐ Atenció per part del professorat de suport: ____ sessions de _____ i ____ sessions de _____
- ☐ Dins de l'aula ☐ Fora de l'aula
- ☐ Atenció per part del professorat de compensatòria: Millorar la competència lingüística en:
- ☐ Valencià ☐ Castellà ☐ Dins de l'aula ☐ Fora de l'aula

ALTRES MESURES

- ☐ Ubicació física en la classe on es compensen millor les necessitats de l'alumne/a.
- ☐ Utilització de manera sistemàtica de reforços positius motivadors.(suport afectiu, valoració...)
- ☐ Elogi davant del grup de classe dels seus èxits.
- ☐ Seguiment diari del treball realitzat.
- ☐ Realització de tasques en les que tinga possibilitats d'èxit.
- ☐ Assentar-lo/a amb un company o companya més competent que puga ajudar-li.
- ☐ Proporcionar-li responsabilitats concretes dintre de classe per afavorir la seua integració.
- ☐ Assegurar-se de que ha comprés el sentit de l'explicació.
- Altres _____
-

MATERIAL COMPLEMENTARI

MODEL DE SEGUIMENT DE REFORÇ

COGNOMS:	NOM DE L'ALUMNE/A:
TRIMESTRE:	CURS:
ÀREA O ÀREES REFORÇADES:	
MESURES ADOPTADES:	
OBSERVACIONS:	
PROPOSTES DE MILLORA:	

El/la mestre/a,

Signat: _____

....., a ____ de _____ de 20__

DOCUMENTACIÓ D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS

SOL·LICITUD D'ESTUDI D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

DADES INICIALS

CODI: 46000811	CENTRE: LES COMES
	LOCALITAT: L'ALCÚDIA
CURS: GRUP:	NOM I COGNOMS:
EDAT:	DATA DE NAIXEMENT:
NOM DELS PARES/MARES/TUTORS/TUTORES LEGALS:	
TELÈFON:	DIRECCIÓ:
OBSERVACIONS:	
TUTOR/TUTORA	
INFORMACIÓ GENERAL	
SALUT: ESCOLAR: FAMILIAR:	
DIFICULTATS O PROBLEMES QUE PRESENTA	
	PERSONALS
	MATERIALS
DETECCIÓ DE NECESSITATS	

Es proposa l'avaluació psicopedagògica de l'alumne o de l'alumna, prèvia a l'Adaptació d'Accés al Currículum.

L'Alcúdia, a ____ de _____ de 20__

El /la tutor/a

Firmat

El/la Psicopedagog/a

Firmat

DOCUMENTACIÓ D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA DE LES NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

CODI: 46000811	CENTRE: LES COMES
	LOCALITAT: L'ALCÚDIA
CURS: GRUP:	NOM I COGNOMS:
EDAT:	DATA DE NAIXEMENT:
MOTIU DE L'AVAUACIÓ: PROFESSIONALS QUE INTERVENEN:	
INSTRUMENTS UTILITZATS:	
DADES RELLEVANTS DE LA HISTÒRIA I DESENROTLLAMENT GENERAL	
EVOLUTIU - SALUT: Dades de salut rellevants que puguin incidir en els seus aprenentatges escolars. ESCOLAR: Interacció amb el medi escolar, especialment amb el professorat i els seus companys i companyes. FAMILIAR-SOCIAL: Dades relatives a la convivència familiar i a la interacció social que influeixen en el seu aprenentatge escolar.	

FACTORS SIGNIFICATIUS PER A LA PROPOSTA CURRICULAR:

NIVELL ACTUAL DE COMPETÈNCIES: Grau de desenrotllament de les capacitats de l'etapa, de l'àrea o matèria.

CAPACITATS COGNITIVES I ESTIL D'APRENTATGE: Habilitats cognitives i manipulatives, hàbits i ritme de treball, estratègies de comprensió i generalització d'aprenentatges.

ALTRES FACTORS: Actituds, motivacions i interessos

L'Alcúdia, a ____ de _____ de 20__

El/la Psicopedagog/a

DOCUMENTACIÓ D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

INFORME PSICOPEDAGÒGIC

DATA D'INICI:

CODI: 46000811	CENTRE: LES COMES
	LOCALITAT: L'ALCÚDIA
CURS: GRUP:	NOM I COGNOMS:

D'acord amb l'avaluació psicopedagògica de les necessitats educatives especials de l'alumne o alumna realitzada el dia: _____, s'emet el següent informe:

- () No procedix la realització d'adaptació d'accés al currículum
- () Procedix la realització d'adaptació d'accés al currículum. Per a això es realitza la següent:

PROPOSTA D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

JUSTIFICACIÓ	
Presenta necessitats educatives especials de l'alumnat que es deriven de condicions personals de discapacitat. () Motora () Sensorial () Psíquica Que li impedeixen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu	
PROPOSTA D'ADAPTACIÓ D'ELEMENTS D'ACCÉS AL CURRÍCULUM	
	MATERIALS INDIVIDUALS

	INTERVENCIÓ DE PROFESSIONALS

OBSERVACIONS:

L'Alcúdia, a ____ de _____ de 20__

El/**la** Psicopedagog/**a**

El/La directora/a

Firmat

Firmat

PROTOCOL D'ACTUACIÓ AMB ALUMNES AMB TDAH

CRITERIS D'IDENTIFICACIÓ DEL TDAH

A. Patró persistent d'inatenció i/o hiperactivitat-impulsivitat que interfereix amb el funcionament o el desenvolupament, que es caracteritza per (1) i/o (2):

1. Inatenció: 6 o més dels següents símptomes s'han mantingut durant almenys 6 mesos en un grau que no concorda amb el nivell de desenvolupament i que afecta directament les activitats socials i acadèmiques:

NO	SI	Síntoma
		a. Amb freqüència falla en prestar la deguda atenció a detalls o per descuit es cometen errors en les tasques escolars, en el treball o durant altres activitats (p.ex. Es perden detalls, el treball no es du a terme amb precisió)
		b. Amb freqüència té dificultats per mantindre l'atenció en tasques o activitats recreatives (p.ex. Té dificultat per mantindre l'atenció en classe, converses o la lectura prolongada)
		c. Amb freqüència pareix no escoltar quan se li parla directament (p.ex. Pareix tindre la ment en altres coses, fins i tot en absència de qualsevol distracció aparent).
		d. Amb freqüència no segueix les instruccions i no acaba les tasques escolars, els deures (p.ex. Inicia les tasques però es distrau ràpidament i s'evadeix amb facilitat)
		e. Amb freqüència té dificultat per organitzar tasques i activitats (p.ex. Dificultat per gestionar tasques seqüencials, dificultat per posar els materials i pertinençies en ordre, descuits i desorganització en el treball, mala gestió del temps, no compleix els "terminis").
		f. Amb freqüència evita, li disgusta o es mostra poc entusiasta en iniciar tasques que requereixen un esforç mental sostingut
		g. Amb freqüència perd coses necessàries per a tasques o activitats (p.ex. Material escolar, llapis, llibres, goma...)
		h. Amb freqüència es distrau amb facilitat per estímuls externs.
		i. Amb freqüència oblida les activitats quotidianes (p.ex. Fer les tasques, els deures)

2. Hiperactivitat i impulsivitat: 6 o més dels següents símptomes s'han mantingut durant almenys 6 mesos en un grau que no concorda amb el nivell de desenvolupament i que afecta directament les activitats socials i acadèmiques:

NO	SI	Síntoma
		a. Amb freqüència juga amb les mans o els peus, colpeja amb les mans o els peus.
		b. Amb freqüència s'alça de la cadira.
		c. Amb freqüència correteja (està inquiet).
		d. Amb freqüència és incapaç de jugar o d'estar tranquil en situacions de joc.
		e. Amb freqüència està actuant com si l'impulsara un motor (p.ex. És incapaç d'estar quiet durant un temps prolongat).
		f. Amb freqüència parla excessivament.
		g. Amb freqüència respon inesperadament o abans que se li haja fet la pregunta.
		h. Amb freqüència li és difícil esperar el seu torn.
		i. Amb freqüència interromp o es posa amb els altres (p.ex. Es posa en les converses, jocs o activitats d'altres).

PROPOSTA D'INTERVENCIÓ PSICOEDUCATIVA PER A L'APLICACIÓ A L'ESCOLA

El primer pas per a dur a terme la intervenció psicoeducativa a l'escola amb els **i les** alumnes amb TDAH és que els i les mestres compreguen què implica el trastorn i apreguen a comprendre l'alumne/a.

Les pautes generals per al seu tractament són les següents:

- Les regles, ordres o instruccions que se li donen a nen han de ser senzilles, clares, concretes i, sempre que siga possible, han de presentar-se físicament fent ús de formats visuals a través de targetes, post-it, pòster, cartell... que es pose al seu voltant, damunt la pissarra, en la pissarra, pegades a la seua taula... per a que en tot moment les recorde. A més, resulta útil assegurar-se que el/la xiquet/a ha comprés la instrucció, per això li demanarem que ens diga què ha de fer.
- Per la dificultat que hi ha en el TDAH amb el sentit del temps, aquest ha de fer-se patent de forma física. Per això es pot fer ús d'un rellotge, cronòmetre o similar que li servisca en cada moment per a saber el que queda per acabar una tasca, un examen... En el cas de tasques molt extenses, com el resum d'un llibre, necessiten ajuda per organitzar-se en el temps, dividir la tasca en parts senzilles, anar fent-la poc a poc i no

deixar-ho tot per a l'últim moment. Tota la planificació de la tasca també ha de plasmar-se físicament en un cartell, agenda o llibreta, en què queda clarament especificat el que ha de fer cada dia, en quin moment del dia ho ha de fer i el reforç que obtindrà per a fer-lo.

- Ús de tècniques efectives per al control de la conducta a l'aula com l'ús de reforços positius, retirada d'atenció, sancions en sistema de punts, temps fora, que resulten eficaces per controlar el comportament del/de la xiquet/a (tant a escola com en casa). La incorporació d'un sistema de fitxes resultarà de gran utilitat però sempre que estiga ben organitzat, sistematitzat i planificat. A més, pot aplicar-se en grup de formes diferents: una forma pot ser donar punts a cada xiquet/a de la classe en funció del comportament de l'alumne/a amb TDAH; una altra consisteix en dividir la classe en grups que guanyen o perden punts segons els seus comportaments; una altra forma és concedir punts a cada xiquet/a de la classe pel compliment d'algunes normes establertes prèviament. L'èxit de qualsevol programa d'economia de fitxes depèn en gran mesura del tipus d'objectius que es vulguen aconseguir. Cal ser realista, no pretendre aconseguir objectius molt ambiciosos, sobre tot a l'inici de la intervenció, de forma que per xicotet que siga aquest meresque recompensa.
- Una de les tècniques que s'utilitza amb gran efectivitat en el TDAH és l'ús de programes d'autoinstruccions o d'autocontrol, mitjançant els quals se li ensenya a l'alumne/a a donar-se instruccions sobre què ha de fer i reforçar-se verbalment per l'èxit obtingut. Les autoinstruccions són tècniques psicoeducatives que pretenen fomentar l'ús del llenguatge per a autoregular el comportament i el pensament davant la resolució de tasques dirigides a una meta, limitant així la influència d'estímul externs que interferixen la realització de la mateixa. El contingut de les autoinstruccions, així com la seqüència d'entrenament seguida ha de ser similar a les dissenyades per Meichenbaum y Goodman (1971), Meichenbaum (1974), Orjales y Polaino (2002) y Lavigne (2009).

Concretament, per ensenyar als xiquets i xiquetes autoinstruccions es pot procedir de la següent forma:

Definició del problema:

“Què és el que he de fer?” El/la nen/na ha de raonar sobre què és el que li demana la tasca.

Aproximació al problema

“Com ho he de fer?” vaig a elaborar un pla de forma oral i/o escrita per a resoldre amb èxit la tasca.

Focalització de l'atenció i elecció de la resposta

“Estic seguint el meu pla?, com m'està eixint?” En aquest pas ha de centrar la seua atenció en l'execució del pla seleccionat en el pas anterior i resoldre definitivament la tasca.

Autoavaluació i autoreforç i, en cas necessari, rectificació d'errades.

“Com ho he fet?” Per últim comprovarà si la tasca l'ha resolt amb èxit o no i, si és aquest cas, ha de revisar per a corregir les errades:

Bé!!! Així he de treballar sempre!

Mal. Què ha passat, on he fallat? Vaig a començar des del primer pas per a corregir l'errada.

- Davant situacions novedoses (eixides, canvis d'aula, menjador...) que d'avant mà són problemàtiques per als xiquets i xiquetes amb TDAH, ja que exigeixen canvis importants en el seu comportament, hem d'anticipar-nos. Per això es proposen les següents estratègies:
 - Revisar les regles abans de començar l'activitat.
 - Especificar quins seran els premis si aconseguix portar-se bé.
 - Explicar quin serà el castic si no es porta adequadament.
 - Quan l'activitat ha començat portar-la a terme fent ús de les autoinstruccions i seguir amb el pla fins el final.

- Introduir canvis en la metodologia i formes d'avaluació. Per a això, proposem:

Quant al disseny de les tasques:

 - Dissenyar tasques adequades al nivell real del xiquet.
 - Presentar les tasques de forma novedosa, atractiva, motivadora, utilitzant colors
 - Els enunciats de les tasques han de ser breus, curts, clars i senzills.
 - En els enunciats s'han de marcar les paraules claus, subratllant-les, colorejant-les...
 - No obligar al xiquet o xiqueta a copiar els enunciats de les tasques.
 - Reduir la quantitat de treballs.
 - Desglossar les tasques extenses i complexes, en parts més senzilles, per a facilitar la seua execució i entrega.
 - Assegurar-se que el xiquet comprén el que ha de fer en la tasca, abans que comence a fer-la.
 - Enfocar-se en la productivitat.
 - Ajudar a controlar el temps destinat a la tasca, fent-lo físic tal i com s'ha explicat anteriorment.
 - Intentar que el/la xiquet/a pare i reflexione sobre el que ha de fer, abans que es pose a fer-lo. Per això s'ha d'acostumar a utilitzar autoinstruccions.
 - No s'ha de manar per a fer a casa aquell treball que no haja donat temps de fer en l'escola (p.ex. Per assistència a reforç de PT o AL).

Taula 1. Guia de pensament per a la realització d'un examen.

PASOS IMPORTANTS A TINDRE EN COMPTE A L'HORA DE FER UN EXAMEN				
5é) Contestar després les que em sé regular.	4t) Contestar primer les que em sé millor. Si són preguntes llargues, abans de contestar-les, fer un xicotet guió sobre les idees més importants que vull desenvolupar.	3er) Llegir totes les preguntes, pensant en què em pregunten, com vaig a contestar.	2n) Escriure el nom en la part superior de la fulla i recordar que l'ordre i la neteja a l'hora de fer l'examen és fonamental.	1er) Posar damunt la taula tot allò necessari per a fer l'examen: llapis, goma, boli, calculadora....
10é) Pensar i comentar amb altres companys/es, amb el mestre o la mestra o amb la família com m'ha eixit.	9é) Entregar l'examen.	8é) Repassar i corregir les errades en l'ortografia i en la forma de presentació.	7é) Repassar l'examen comprovant si m'he equivocat en alguna cosa i corregint.	6é) Pensar en les preguntes que queden i intentar posar alguna cosa que recorde.

Taula 2. Guia de pensament per a la composició escrita (adaptat de Romero, 2002)

PASSOS IMPORTANTS A TINDRE EN COMPTE A L'HORA DE DUR A TERME UNA COMPOSICIÓ ESCRITA				
	4t) Del que he pensat, quines són les idees més importants i quines menys? Coloretja de roig les més importats, de blau les que siguen regular d'importants i de verd les menys importants.	3er) Quines idees se m'ocorren sobre el que deuria escriure? 1..... 2..... 3..... 4.....	2n) Què sé sobre el tema que he d'escriure?	1er) Per a qui vaig a escriure aquest text?
	8é) Pensar en allò que he fet i reflexionar sobre què m'ha resultat més fàcil i més difícil.	7é) Repassar allò que he fet i corregir les errades.	6é) Escriure el text.	5é) Pensar en la millor forma d'escriure les idees. Organitza les idees que he valorat abans, p.ex. Vaig a escriure tres paràfrs i vaig a assenyalar les idees que aniran al primer paràrraf, les del segon i les del tercer.

- Quant al disseny de les tasques:
 - Fer saber al xiquet o xiqueta a diari, abans de començar el dia, la

- classe, el pati... de forma clara el que s'espera d'ell/a.
 - Fer ús d'explicacions breus, clares, personals (mirant-lo/la als ulls) utilitzant suports visuals.
 - Mostrar entusiasme a l'hora d'explicar un contingut acadèmic. El/la xiquet/a ha de percebre que al/la mestre/a li apassiona el que està ensenyant i que és útil i divertit d'aprendre.
 - Fer les classes interactives i motivadores, concedint un paper protagonista a tots els i les alumnes en general i al/a la xiquet/a amb TDAH en particular: fer que contesten a les preguntes en veu alta, que isquen a la pissarra, que treballen en xicotets grups prèviament seleccionats pel professorat, que exposen a la resta el resultat d'alguns treballs....D'aquesta manera resultarà més fàcil mantindre el nivell d'interés i motivació del/de la xiquet/a i millorar la seua atenció, concentració i nivell d'execució.
 - Manifestar-li a sovint i públicament lo content que està el/la professor pels avanços del/de la xiquet/a.
- Quant a la forma d'aconseguir que els xiquets i xiquetes siguin més organitzats/des i aprenguen a planificar-se:
 - Ús de llibretes de colors diferents, no d'arxivadors amb fulles soltes, per a cada assignatura. En la portada de cada llibreta es posarà una pegatina on s'anote el nom de l'assignatura.
 - Pegar l'horari darrere de la portada de cada una de les llibretes.
 - Dissenyar l'horari tenint en compte que totes les assignatures més complexes, que demanden majors recursos cognitius per part del xiquet o xiqueta, no estiguen seguides en l'horari. S'aconsella alternar assignatures complexes (millor impartir a l'inici de la jornada escolar) amb assignatures més senzilles.
 - Ajudar a organitzar: el seu treball, el temps que ha de dedicar a cada tasca, la seua motxilla, el material necessari per a fer una activitat... Precisen de supervisió constant per persistir en la tasca, per organitzar-se i, en definitiva, per a que el resultat dels seus treballs siga acceptable.
 - Proporcionar o ajudar al/la xiquet/a a elaborar un resum o esquema de cada tema. El resum o esquema ha de ser clar, ordenat, curt, senzill i adequat al nivell. Resulta molt interessant utilitzar colors per a destacar les idees més importants.
 - El mestre o la mestra o algun especialista (PT) podria dedicar a diari (previ coneixement del/de la xiquet/a amb TDAH) uns minuts només entrar a l'escola i abans d'anar-se'n a casa per ajudar-li a organitzar-se. Concretament, el seu paper consistirà en comprovar a primera hora, si l'alumne/a ha portat tots els deures fets de casa i tots els materials que necessita durant el dia. I abans d'anar-se'n a casa haurà de verificar que porte tot anotat, els deures i que haja posat en la motxilla tots els materials necessaris per a fer-los (llibres, llibretes....)

- Quant al control del comportament:
 - A més de l'ús de tècniques per incrementar el comportament desitjat, per disminuir-lo o per ambdós objectius, destacades anteriorment, s'aconsella:
 - Permetre major llibertat de moviment que a la resta, no exigint que romangue segut durant 2 hores sense moure's ja que és un objectiu molt complex de d'abraçar per a un TDAH.
 - Utilitzar fitxes de valoració diària del seu comportament per a portar-se-les a casa (com taula 3) de forma que els **i les** mestres informen als pares, **mares o tutors/es** sobre com ha segut el comportament del/**de la** xiquet/a a l'escola i puguen premiar-li o no per ell. A més, resulta recomanable concedir un temps per a confirmar que s'ha anotat els deures (supervisió).

Taula 3. Exemple de fitxa de valoració diària per a portar-se a casa.

Centre: _____			
Nom: _____ Cognoms: _____			
Data: _____			
OBSERVACIONS/DEURES	HA TREBALLAT CORRECTAMENT		ASSIGNATURA
	NO	SÍ	
Pág. 12. (4,5). Examen del T.2. el viernes.		x	Matemàtiques
Hoy no ha traído el material necesario para trabajar en clase. Así, que no ha hecho nada.	x		Llenguatge
Pág. 19 (1,2). Esquema de la pág. 20.			

- Quant a la forma d'avaluar-los:
 - Dissenyar exàmens amb els enunciats escrits, amb preguntes curtes, amb pocs apartats en cada pregunta, no molt extensos.
 - Combinar l'ús d'exàmens de preguntes curtes, amb exàmens tipus test i/o amb exàmens orals.
 - Permetre que durant la realització de l'examen tinguin davant les guies de pensament o les autoinstruccions necessàries.
 - Permetre que durant la realització de l'examen puguen alçar-se per resoldre algun dubte amb el mestre **o la mestra**.
 - Ajudar físicament (utilitzant un rellotge, cronòmetre o similar, a controlar el temps mentre realitzen l'examen, de tal forma que coneguen el temps aproximat que han d'emprar per a cada activitat, el

temps que ja han emprat i el temps que els queda per a l'entrega.

- Introduir canvis en l'estructura de l'aula. Això suposa:
 - Col·locar el/la xiquet/a amb TDAH en les primeres files, lluny de la porta i de les finestres.
 - Seure'l al costat de xiquets i xiquetes que siguen un bon model, tranquils.
 - Portar una rutina que siga predicable, per això es pot penjar l'horari, les normes de classe, el sistema de punts... en les parets de l'aula, per a que en cada moment el/la xiquet/a tinga constància de quina assignatura està treballant, com ha de comportar-se, què ocorrerà si es comporta com cal...
 - En els casos de necessitar aplicar el temps fora tindre una taula més apartada o pegada a la paret.

Finalment, destacar les reunions de seguiment periòdiques entre tot l'equip docent, l'equip d'orientació i la família per comprovar que el pla d'intervenció està resultant efectiu o no, i en aquest cas, procedir a realitzar les modificacions que s'estimen oportunes.

PROTOCOL DE PREVENCIÓ DE DIFICULTATS D'APRENTATGE

Els símptomes de dislèxia en un/a xiquet/a solen apareixen primerencament, quan s'inicia l'aprenentatge de la lectura i escriptura. Així, és en l'etapa de Primària quan pot establir-se amb fermesa el diagnòstic i són fonamentals els i les mestres ja que són qui identifiquen la presència de dificultats en l'alumne/a. Per això, es poden tindre en compte les següents senyals d'alerta:

SENYALS D'ALERTA

ABANS DELS 6-7 ANYS

NO	SI	SIGNE D'ALERTA
		Retràs en el llenguatge.
		Confusió de paraules que tenen una pronunciació similar (mesa-besa).
		Dificultats expressives.
		Dificultat per identificar les lletres.
		Dificultat per identificar els sons associats a les lletres.
		Lectura en espill.
		Història familiar de problemes de lectoescriptura.
		Desenvolupament lent del vocabulari i retràs en el desenvolupament de la parla, amb dificultats per articular o pronunciar paraules.
		Immaduresa en el coneixement de les parts del seu cos.
		Retràs per a memoritzar els números, l'abecedari, els dies de la setmana, els colors i les formes.
		Les nocions espacials i temporals estan alterades, freqüentment confon la dreta amb l'esquerra i no s'orienta correctament en el temps: no sap els dies de la setmana i no té una noció clara de conceptes temporals com ahir, avui i demà.
		Dificultat per seguir instruccions i aprendre rutines.
		Falta d'atenció i augment de l'activitat i impulsivitat.
		Descoordinació al córrer, saltar.
		Dificultat en l'equilibri estàtic i dinàmic.
		Immaduresa a nivell de motricitat fina.
		Dificultat per botonar-se i enganxar o pujar una cremallera.
		Falta de control i maneig del llapis i de les tisores.
		Dificultats en la dominància lateral. Lateralitat creuada.
		Aparició de conductes problemàtiques en les seues habilitats socials.

ENTRE ELS 7 I ELS 11 ANYS

NO	SI	SIGNE D'ALERTA: LECTURA
		Lectura amb errades i molt laboriosa.
		Lectura correcta però automàtica.
		Dificultat per connectar lletres i sons.
		Presenta més dificultats per llegir pseudoparaules o paraules desconegudes
		Transposa les lletres, canvia l'ordre o invertix números.

		Lentitud en la lectura.
		Comprensió lectora pobre.
		Mal rendiment en els tests fonològics.

NO	SI	SIGNE D'ALERTA: ESCRIPTURA
		Invertix lletres, números i paraules.
		Confon drete i esquerra i escriu en espill.
		Dificultats ortogràfiques no adequades al seu nivell educatiu.
		No aconsegueix escriure pensaments, ni organitzar-los, la seua gramàtica i ortografia són deficitàries.
		Sol tindre dificultats per traslladar el pensament oral al escrit. Lletra il·legible i desordenada (és incapaç de seguir els renglons rectes, de respectar les marges dels quaderns, d'organitzar operacions matemàtiques en columna, etc.).

NO	SI	SIGNE D'ALERTA: PARLA
		Presenta dificultats en la pronunciació de paraules, invertint, substituint o canviant síl·labes.
		Petits problemes en el llenguatge.
		Dificultat per nombrar figures.
		En ocasions no controla la paraula adequada i busca sinònims, no sempre encertant.

NO	SI	SIGNE D'ALERTA: MATEMÀTIQUES I COMPRENSIÓ DEL TEMPS
		Conta fent ús dels dits.
		Realitza les operacions aritmètiques de manera mecànica però no comprén els problemes.
		Li costa el maneig dels diners.
		Dificultats per aprendre o manejar el rellotge, controlar el temps, i entendre les tasques seqüencials.
		Dificultat per aprendre les taules de multiplicar i manejar-les.
		Problemes del temps: no sap l'hora, dia, mes i any.

NO	SI	SIGNE D'ALERTA: COORDINACIÓ
		No agafa bé el llapis.
		Coordinació motriu pobre, es propens a caure.
		Mala lletra i cal·ligrafia pobre.
		Confon la drete i l'esquerra.
		És incapaç de realitzar determinats moviments (anar en bicicleta, saltar a la corda, saltar en altura, xutar la pilota...).

NO	SI	ALTRES CARACTERÍSTIQUES HABITUALS
		Dificultat en l'aprenentatge de conceptes numèrics bàsics, no pot aplicar-los en càlculs o en resolució de problemes.
		Lentitud per recordar la informació

		No completa una sèrie d'instruccions verbals.
		Problemes per mantindre l'atenció.
		Per comprendre, usa principalment imatges, més que sons i paraules.
		Excel·lent memòria a llarg termini per a experiències, llocs i cares.
		Mala memòria per a allò après el dia anterior.
		Té una oïda molt fina. Es distrau fàcilment amb els sons.
		Propens a infeccions d'oïda.
		Enuresis.
		Emocionalment sensible.

DE 12 ANYS CAP ENDAVANT

NO	SI	CARACTERÍSTIQUES HABITUALS
		Problemes de concentració quan llig o escriu.
		Falla en la memòria immediata, no recorda allò llegit per la dificultat amb la comprensió de la lectura, el llenguatge escrit.
		Interpreta malament a informació per la seua falta de comprensió de conceptes abstractes i perquè llig malament.
		Sèries dificultats en organitzar l'espai, els materials de treball i els seus pensaments a l'hora d'escriure o parlar.
		No planifica el seu temps ni té estratègies per a acabar a temps les seues tasques i els seus exàmens.
		Treballa amb lentitud i no s'adapta a ambients nous.
		Té dificultats en les habilitats socials, li costa fer amics i comprendre les discussions.
		Evita llegir, escriure o fer càlculs matemàtics tendint a bloquejar-se emocionalment.
		En moltes ocasions, apareix depressió i/o crisi d'ansietat.

PROPOSTA D'INTERVENCIÓ PSICOEDUCATIVA PER A L'APLICACIÓ A L'ESCOLA

- Proximitat en la ubicació a l'aula (seure's el més prop possible del/de la mestre/a i de la pissarra).
- Comprovar sempre que el xiquet o xiqueta ha comprés el material escrit que va a manejar, explicar-li'l verbalment.
- Utilitzar l'avaluació oral dels coneixements.
- Informar-li de quan llegirà en veu alta.
- No donar-li textos llargs per llegir.
- Demostrar-li el nostre interès pels seus aprenentatges.
- Pot ser important que estiga al costat de companys i companyes de classe competents.
- És convenient ser flexible quan se li exigeix una correcta ortografia i un ús adequat dels signes de puntuació, ja que són tasques que resulten molt complexes per a ells i elles.
- Establir criteris per al seu treball.
- No deixar-li que corregisca els seus dictats sol/a.
- No fer-li escriure a la pissarra davant de tota la classe.
- Afavorir l'accés a la informació per altres vies com ordinador en funció de la seua edat.

- Comentar personalment amb el xiquet **o xiqueta** la correcció per escrit dels exercicis realitzats.
- No limitar-li l'activitat a tasques senzilles, sinó saber dosificar-li la quantitat de treball.
- Demanar-li menys quantitat de tasques per a casa.
- No dubtar en repetir-li i explicar-li les coses les vegades que siga necessari.
- Escriure i escoltar (dictat o apunts) simultàniament pot resultar-li molt difícil.
- L'ús d'esquemes i gràfics en les explicacions de classe permeten al/**la** xiquet/**a** una major comprensió i afavoreixen una millor funcionalitat de l'atenció.
- Valorar els seus treballs pel seu contingut, sense considerar els errors d'escriptura.
- Destacar els aspectes bons dels seus treballs.
- No esperar que abrace un nivell lector igual al dels altres xiquets **i xiquetes**.
- Saber que requereix més temps que la resta per acabar les tasques.
- Acceptar que es distrau amb major facilitat que la resta de companys/**es**, ja que les tasques de lectoescriptura requereixen per a ell un sobreesforç.
- Ajudar-li a desenvolupar autoestima.

PROTOCOL DETECCIÓ ALTES CAPACITATS

QUESTIONARI PER A TUTORS/ES:

NO	SI	INDICADORS
		Comprén amb molta facilitat la informació que se li proporciona
		S'expressa amb estructures lingüístiques complexes i utilitzant un vocabulari avançat per a la seua edat.
		Quan està interessat aprén amb facilitat i rapidesa.
		És molt sensible cap als sentiments propis i externs.
		S'orienta molt bé, és capaç de recordar amb facilitat punts de referencia espacial.
		Relaciona amb facilitat idees i conceptes d'àmbits distints del saber.
		És molt perfeccionista.
		Li agrada tindre èxit i sol frustrar-se quan no ho aconsegueix.
		Sorprén per la quantitat de fets que coneix.
		Entén idees abstractes i conceptes complicats per a la seua edat.
		És curiós, observador i despert.
		En el seu temps lliure, li agrada realitzar tasques seleccionades per ell mateixa.
		És constant en la realització d'activitats que li interessen i rarament les deixa inacabades.
		És innovador i original plantejant i resolent problemes. Li agrada experimentar noves formes de fer coses.
		Mostra un rendiment especialment bo en una o més àrees acadèmiques.
		Té un gran interès pels problemes dels adults (justícia, mort, univers, religió....)
		Prefereix treballar de forma individual marcant-se les seues pròpies pautes.
		Pareix tindre falta d'interés i/o concentració, però sempre està al corrent de tot.
		Analitza i discuteix normes i regles establertes.
		Busca i prefereix relacionar-se amb companys majors i adults
		Pot influir en la resta per a que adopten determinats punts de vista o realitzen activitats concretes.
		Suporta bé les responsabilitats.
		Posseeix habilitat per al càlcul mental.
		Es mostra imaginatiu/iva, original i sorprenent en les seues produccions (literàries, socials, gràfiques, plàstiques....)
		Generalment, presenta comportaments i actituds molt avançades per a la seua edat.

QUESTIONARI PER A FAMÍLIES

NO	SI	INDICADORS
		És molt independent i prefereix actuar sense ajuda.
		Preguntat per tot. Fa preguntes que ningú espera.
		Memoritza fàcilment poemes i cançons complexes per a la seua edat.
		Va començar a llegir abans dels quatre anys.
		Comprén amb molta facilitat la informació que se li proporciona.
		S'expressa amb estructures lingüístiques complexes i utilitzant un vocabulari avançat per a la seua edat.
		Quan està interessat/ da aprén amb facilitat i rapidesa.
		És molt sensible cap als sentiments propis i de la resta.
		S'orienta molt bé, és capaç de recordar amb facilitat punts de referencia espacial.
		És molt perfeccionista.
		Li agrada tindre èxit i es s'enfada quan no ho aconsegueix.
		És curiós/ a , observador/ a i despert/ a .
		En el seu temps lliure, li agrada realitzar tasques seleccionades per ell/ ella mateixa.
		Sorprén per la quantitat de fets que coneix.
		És constant en la realització d'activitats que li interessen i rarament les deixa inacabades.
		És innovador/ a i original plantejant i resolent problemes. Li agrada experimentar noves formes de fer coses.
		Té un gran interès pels problemes dels adults (justícia, mort, univers, religió....)
		Prefereix treballar de forma individual marcant-se les pròpies pautes.
		Pareix tindre falta d'interés i/o concentració, però sempre està al corrent de tot.
		Analitza i discuteix normes i regles establertes.
		Busca i prefereix relacionar-se amb companys/ es majors i adults
		Pot influir en la resta per a que adopten determinats punts de vista o realitzen activitats concretes.
		Suporta bé les responsabilitats.
		Posseeix habilitat per al càlcul mental.
		Es mostra imaginatiu/ iva , original i sorprenent en les seues produccions (literàries, socials, gràfiques, plàstiques....)
		Generalment, presenta comportaments i actituds molt avançades per a la seua edat.